

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-2-210 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 08-03/35- 11
Karar Tarihi : 8.1.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10 **Başkan** : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : Ali DEMİRÖZ, Ferhat TOPKAYA, Hakan BİLİR,
Evrin Özgül KAZAK

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20 : Anten İşletme ve Teknik Hizmetler Anonim Şirketi
Temsilcisi Fevzi TOKSOY
Maya Akar Center, 100/10 34394, Esentepe, İstanbul

D. TARAFLAR : T1, T2 veya T3 lisansı almak suretiyle televizyon
işletmeciliği pazarında kamu veya özel olarak
faaliyet gösteren 20 tüzel kişilik

E. DOSYA KONUSU : T1, T2 veya T3 lisansı almak suretiyle televizyon
işletmeciliği pazarında kamu veya özel olarak faaliyet gösteren 20 tüzel kişilik
tarafından kurulan Anten İşletme ve Teknik Hizmetler A.Ş. (Anten A.Ş.) unvanlı
ortak girişim işlemine izin verilmesi talebi.

30 **F. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 23.7.2007 tarih ve 4928 sayı ile giren ve
Kurumun 7.8.2007 tarih ve 2803 sayı ile Anten A.Ş.'den, 11.9.2007 tarih ve 3240 sayı
ile Türkiye Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'ndan (RTÜK), 11.9.2007 tarih ve 3241 sayı
ile Telekomünikasyon Kurumu'ndan (TK) ve 1.10.2007 tarih ve 3581 sayı ile
Ulaştırma Bakanlığı'ndan talep ettiği bilgi ve belgelere karşılık Anten A.Ş. tarafından
gönderilen 11.9.2007 tarih ve 6032 sayılı, RTÜK tarafından gönderilen 2.10.2007 tarih
ve 6511 sayılı, Ulaştırma Bakanlığı'ndan gönderilen 1.11.2007 tarih ve 7148 sayılı,
Telekomünikasyon Kurumu'ndan gönderilen 15.11.2007 tarih ve 7595 sayılı yazılar ile
40 eksiklikleri tamamlanan inceleme üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında
Kanun'un 4, 5 ve 7. maddeleri çerçevesinde düzenlenen 17.12.2007 tarih, 2007-2-
210/Öİ-07-AD sayılı Muafiyet Öninceleme Raporu, 18.12.2007 tarih ve
REK.0.06.00.00-120/357 sayılı Başkanlık önergesi ile Kurul gündemine alınarak,
Rekabet Kurulu'nun, 27.12.2007 ve 3.1.2008 tarihli toplantılarında dosya konusunun
Kurul gündeminde incelenmesinin devamına oybirliği ile karar verildikten sonra,
8.1.2008 tarih ve 08-03 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

50 A- Bildirim konusu işlemin (Anten A.Ş. Ortak Girişim Anlaşması/Ana Sözleşmesi)
4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı
"Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında

Tebliğ”in 2. maddesinde birleşme veya devralma sayılan hallerden birisi olarak değerlendirilemeyeceği, bu nedenle başvuru konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi kapsamında bir birleşme/devralma değil; 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı bir işbirliği anlaşması olduğu,

B- Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi çerçevesinde yapılan değerlendirilmesinde ise;

1. Anten A.Ş.’nin Ana Sözleşmesi’nin “Amaç ve Konu” başlıklı 3. maddesinin A fıkrasının (a) bendinde yer alan ve kısaca “anten taşıyıcı yapılarının kurulum ve işletilmesi” anlamına gelebilecek faaliyetine;

60 Mevcut Ana Sözleşme’nin “*Hisse miktarına ve oranına bakılmaksızın hissedarlar iş bu şirketin hizmetlerinden eşit şartlarda yararlanır, hissedarlara eşit hizmet tarifesi uygulanır. Şirket hissedarı olmayanlara da farklı ama eşit tarife uygulanır*” şeklindeki 7.5. maddesinin “*Hisse miktarına ve oranına bakılmaksızın hissedarlar ve üçüncü kişiler işbu şirketin hizmetlerinden (Anten A.Ş.’nin sahibi olacağı fiziki altyapının, fiyat başta olmak kaydıyla, makul ve ayrımcılık içermeyecek koşullarda üçüncü tarafların erişimine sunulması da dahil olmak üzere) eşit şartlarda yararlanır*” şeklinde tadil edilmesi koşuluyla

70 Kanun’un 5. maddesi uyarınca süresiz olarak muafiyet tanınabileceği,

2. Anten A.Ş.’nin Ana Sözleşmesi’nin “Amaç ve Konu” başlıklı 3. maddesinin A fıkrasının (b-e) bentleri arasında yer alan ve başta “karasal sayısal platform işletmeciliği” olmak üzere sayısal yayıncılık iletim hizmetini yapabilmek amacıyla anten taşıyıcı yapılarının kurulum ve işletimi dışında kalan tüm hizmetlerini ifade eden faaliyetlerine Kanun’un 5. maddesi uyarınca muafiyet tanınmasının mümkün olmadığı, bu çerçevede;

- Anten A.Ş. Ana Sözleşmesi’nin “Amaç ve Konu” başlıklı 3. maddesinin A fıkrasının (b-e) bentleri ile varsa yukarıda yer verilen faaliyetleri yapmayı öngören veya bu anlama gelebilecek tüm ifadelerin, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içerisinde Ana Sözleşme’den çıkartılması,
- Söz konusu hükümlerin yukarıda öngörülen süre zarfında Ana Sözleşme’den çıkarılmaması veyahut çıkarılsa dahi, öngörülen veya devam eden süreçlerde izin verilmeyen faaliyet alanlarına ilişkin birtakım uygulamalarda bulunulması halinde de, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin ihlali nedeniyle Anten A.Ş. ortakları hakkında soruşturma açılacağıın Anten A.Ş.’ye bildirilmesi gerektiği

90 ifade edilmiştir.

H. YAPILAN İNCELEME VE TESPİTLER¹

H.1. Karasal Sayısal Yayın İletimi

H.1.1 Televizyon Yayın İletimi

Televizyon yayıncılığını en genel anlamda, bir iletişim yöntemi olarak, çeşitli organizasyonlar tarafından çeşitli şekillerde yaratılan mesajların, izleyicilere görsel olarak sunulmasını sağlayan bir hizmet olarak tanımlamak mümkündür. Televizyon yayıncılığı; tedarik (içerik), üretim ve iletim olarak adlandırılabilir üç temel aşamadan oluşan bir değer zincirine sahiptir. Söz konusu aşamalar hakkındaki bilgiler kısaca aşağıdaki gibidir:

1. Tedarik: Değer zincirinin ilk aşaması olan tedarik, TV kanallarının programlarını oluşturabilmek için gereken içeriğin, iç ve dış kaynaklardan temin edilmesi anlamına gelmektedir. Ağırlıklı olarak haber ajansları, prodüksiyon şirketleri, film şirketleri ve spor karşılaşmaları yayın haklarına sahip kuruluşlar dış kaynakları oluşturmaktadır.

2. Üretim: Üretim aşaması, içerik ve hizmetin paketlenmesi, bir başka deyişle kanalların satın aldıkları programlar ile kendi kaynakları ile yaptıkları programları kullanarak yayın akışı oluşturma aşamasını ifade etmektedir.

3. İletim: Televizyon yayıncılığı değer zincirinin iletim aşamasını ise, dışarıdan temin edilen ya da kanalların kendileri tarafından üretilen programlardan oluşturulan yayın akışının izleyiciye ulaştırılması oluşturmaktadır. Televizyon yayıncıları görüntüleri izleyicilere karasal verici, kablo ve uydu olmak üzere genel olarak üç iletim tekniği aracılığı ile ulaştırmaktadır. Ancak, TV kanalları genellikle ulaşılan izleyici sayısını artırabilmek için, tek bir iletim aracı yerine, örneğin hem uydu hem de kablo üzerinden yayın yaparak, birden fazla iletim aracını kullanmayı tercih etmektedirler.

Görüldüğü üzere, yayın iletimi televizyon yayıncılığı değer zincirinin en son aşamasını oluşturmakta; içeriğin hazırlanması ile içerik üzerindeki hak ve kontrol unsurlarının tamamı iletim hizmetinin dışında değerlendirilmektedir. Bu anlamda iletim hizmeti, bunların dışında kalan; içeriğin izleyiciye iletimini sağlayan ağ (*network*) ile bu ağla ilişkili hizmet ve altyapı unsurlarını içermektedir. Dolayısıyla *iletim* faaliyeti yayıncılıktan ayrı olarak, hazırlanan içeriğin (açık kanal yayınları, paralı kanal yayınları, interaktif hizmetler vb.) izleyiciye ulaştırılması (iletimi) için gerekli tüm altyapı/hizmetleri kapsayan ayrı bir faaliyet alanını ifade etmektedir.

H.1.2. Sayısal Yayın İletimi

Bilindiği gibi elektronik sistemler “analog” ve “sayısal” olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Analog sistemlerde elektrik sinyalleri sürekli olarak değişip ve belli sınırlar içinde her değeri alabilirlerken, sayısal (digital) sistemlerde elektriksel sinyallerin yerine bunlara karşı düşen rakamlar iletilmektedir.

¹ Karar'ın yazımında, Dosya'da mevcut çeşitli bilimsel yayınlar ile internet sayfalarından yararlanılmıştır (Erkan Can (2006); “Vericilerden Sayısal TV (DVB-T) Yayınları (Deneme ve Düzenli Yayınlarla Geçiş Stratejileri)”, Sayısal Yayıncılık Paneli, RTÜK, 8 Mayıs 2006, Ankara., Kaya Paçacı (2006); “Karasal Sayısal TV Yayıncılığı (DVB-T), Genişbant Pazarına Etkisi ve Düzenleme Perspektifi” Telekomünikasyon Kurumu Uzmanlık Tezleri, Ankara, Prof. Dr. Avni Morgül; “Dijital Televizyon Yayınlarının (DVB) Bugünkü Durumu”, Elektrik/Elektronik Mühendisliği Bölümü, Boğaziçi Üniversitesi).

140 Analog yayınlarda ses ve görüntü analog olarak modüle edilip hava, kablo gibi iletim hattından izleyicilere sunulmaktadır. Bu iletim sırasında modüle edilmiş işaretler iletim ortamının şartlarına bağlı olarak zayıflama, bozulma ve yansımalara uğrayarak alıcıya ulaşmaktadır. Çoğu zaman, alıcıya ulaşan bu işaretler alıcılarda net görüntü elde edilmesine imkan vermemektedir. Örneğin analog yayınların karasal iletiminde; bahse konu olumsuz etkiyi yok etmek için yüksek güçte sistemler kullanılmaktadır. Bu anlamda analog TV yayınları için tahsis edilmiş frekans bandının verimli kullanılamamasının temel sebebi, analog modülasyon tekniği ve buna bağlı olarak ortaya çıkan ortak kanal ve ortak yer enterferanslarıdır².

150 Analog yayın sisteminden farklı bir şekilde, sayısal yayınlarda ses ve görüntü MPEG (*Moving Picture Experts Group*) standardına uygun olarak sıkıştırıldıktan sonra COFDM (*Coded Orthogonal Frequency Division Multiplexing*) kiplemesi ile gönderilmektedir. Dolayısı ile sayısal yayında, içerik öncelikle sayısala dönüştürülüp sıkıştırıldıktan sonra sayısal tekniklere uygun modülasyon yöntemleri ile modüle edilerek iletim hattına gönderilmektedir. Örneğin karasal sayısal yayınlar; hem sayısal tekniklerin hata düzeltme hem de modülasyon tekniğinin özelliğinden, daha düşük güçteki vericilerle iletim hattına verilmekte ve alıcılarda, tersine bir süreçle, daha net görüntü elde etme imkanı sağlamaktadır³.

160 Görüldüğü üzere yayıncılık faaliyeti hem analog hem de sayısal olarak yapılabilmekte, ancak yayınlar kalite ve fonksiyonları bakımından farklılaşmaktadır. Farklı metodlar kullanılarak oluşturulan sayısal ve analog yayınlar, iletim aşamasında da; iletim için gereken güç, kullanılan teçhizat, frekans ve yayın taşıma kapasiteleri bakımından farklılık göstermektedir. Analog ve sayısal yayıncılığın yukarıda yer verilen özellikleri göz önüne alındığında, söz konusu iki metodun önemli ölçüde farklılaştığı, bu sebeple, yapılacak incelemelerde, çok genel olarak “analog” ve “sayısal” yayıncılığın ayrı faaliyet alanları olduğu ve bu durumun temel bir ayırım olarak kabul edilebileceği anlaşılmaktadır.

Analog yayınlarda olduğu gibi, sayısal yayınların iletimi,

- 1) karasal vericiler yoluyla (karsal iletim)
- 2) kablodan (kablodan iletim)
- 3) uydudan (uydudan iletim)

170 olmak üzere temel olarak üç şekilde yapılabilmektedir⁴. Karasal sayısal iletim; yayınların karadan vericiler ve yansıtıcılar vasıtasıyla gönderilen sinyallerle alıcılara ulaştırılmasını, kablodan sayısal iletim; yayınların kablo, cam iletken ve benzeri bir fiziki ortam üzerinden abonelere ulaştırılmasını, uydudan sayısal iletim ise yayınların uzayda sinyal iletebilen herhangi bir araç vasıtasıyla iletilmesini ifade etmektedir⁵.

² Yüksek güçlerdeki vericilerle yapılan analog yayınlarda, analog TV alıcılarının komşu kanal seçiciliğinin çok zayıf olması nedeniyle frekans spektrumu verimli olarak kullanılamamaktadır. Oysa sayısal TV alıcılarında kullanılan teknik sayesinde, analog TV alıcılarındaki zayıf komşu kanal seçiciliği problemi giderilmiştir. Böylece, frekans optimum kullanma yeteneği kazandıran sayısal teknoloji sayesinde, VHF ve UHF kanallarında analog ve sayısal yayınların birlikte kullanılması mümkün olmuştur.

³ Karasal sayısal yayıncılıkta belirli bir alanı kapsamak için gereken verici gücü analog yayında gereken verici gücünün çok altındadır. Bu durum vericilerin ortama verdiği elektromanyetik dalgaların azalmasını sağlamaktadır. Dolayısıyla karasal sayısal yayıncılık, insan sağlığını tehdit eden elektromanyetizmanın azaltılmasına imkan vermektedir.

⁴ TV yayıncılığının internet ortamından iletiminin henüz çok yaygın olmaması karşısında, bu yöntemin değerlendirilmesine Karar'da yer verilmemiştir.

⁵ Analog yayınlarda olduğu gibi sayısal yayınlarda da ülkeler tarafından farklı standartlar geliştirilmekte ve kullanılmaktadır. Kablo ve uydu ortamlarından gerçekleştirilen sayısal yayın için tüm dünyada hemen hemen aynı sistemler kullanılmaktadır. Bunlar; uydudan sayısal görüntü yayıncılığı için “DVB-S (*Digital Video Broadcasting-*

180 Bu iletim yöntemlerinden, sayısal yayınların karasal vericiler yoluyla iletimi (DVB-T)⁶, kablodan veya uydudan iletme göre birtakım önemli farklılıklar göstermektedir. Bu önemli farklılıklara yer verilmesi öncesinde, söz konusu iletim tekniklerinin yayıncı ve izleyiciye olan maliyet, iletim tekniğinin kapsama alanı, kapasitesi ve yayınların niteliği bakımından yapılan karşılaştırılması aşağıdaki gibidir:

190 **1- Maliyet:** Bilindiği gibi, farklı iletim teknikleriyle iletilen yayınlara ulaşabilmek için izleyiciler nezdinde farklı tür alıcılara ihtiyaç duyulmaktadır. Karasal yayına ulaşabilmek için antene ihtiyaç duyulurken, uydudan yayına ulaşabilmek için çanak anten ve uydu alıcısı, kablodan yayına ulaşabilmek için ise kablo TV aboneliği gereksinimi bulunmaktadır. Uydu ve kablodan yayına ulaşmak izleyici için bahsi geçen ek maliyetlere sebep olurken, karasal yayında çok daha az maliyetlerle⁷ karşılaşılmaktadır.

200 Yayıncılar açısından katlanılan maliyetlere bakıldığında ise, karasal yayının, yurt çapında kurulması zorunlu vericiler nedeniyle daha büyük bir altyapı yatırımı gerektirdiği, uydudan yayının, yayıncı için daha az maliyetli olduğu görülmektedir. Uydu üzerinden yayında uydu kirası dışında önemli bir yayın maliyeti bulunmaması, daha düşük sabit maliyetlerle yayının iletimine olanak vermektedir.

210 İletim tekniklerinin yayıncılar açısından maliyetinin değerlendirilmesinde önem kazanan bir diğer husus ise, iletim tekniklerinde yaşanacak olası aksaklıklardır. İletimde yaşanacak herhangi bir sorun, yayıncıların izlenme oranlarını ve dolayısıyla reklam gelirlerini doğrudan etkilemektedir. Bu sebeple yayıncı için bir iletim tekniğinin maliyeti, iletimin teknik aksaklıklar sebebiyle kesilmesini de içermektedir. Karasal vericilerde yaşanan arızaların etkileri yalnızca sorunun yaşandığı vericiler ve dolayısı ile ilgili bölge ile sınırlı kalmaktadır. Bu durumda yayıncı diğer bölgelerde yayınlarına devam edebilmekte, dolayısıyla izlenme oranlarında ve reklam gelirlerindeki düşüş daha az olmaktadır. Oysa uyduda yaşanan sorunlar uydunun yayın ilettiği tüm bölgede hissedilecek uzun süreli kesintilere sebep olabilmektedir.

220 **2- Kapsama Alanı:** Ülkemizde karasal iletim yoluyla ulaştırılan yayının, kablolu veya uydudan iletilen yayınlara göre daha yaygın olarak tercih edildiği görülmektedir. Türkiye’de izleyicilerin %60’ının karasal vericiler üzerinden iletilen yayınları izlediği, bu oranın uydu için %32, kablo için ise %8 olduğu yönünde bazı çalışmalar bulunmaktadır. Mevcut durumda yaygın kullanılmamakla beraber uydudan yayın, ülkenin birçok yerini, üstelik tek bir uydu ile kapsayabilme

---

Satellite)” ve kablodan sayısal görüntü yayıncılığı için “DVB-C(Digital Video Broadcasting-Cable)” standartlarıdır. Karasal sayısal televizyon yayıncılığında ise dünyada üç temel standart bulunmaktadır. Bunlar “DVB-T (Digital Video Broadcasting-Terrestrial)”, “ATSC (Advanced Television System Committee)” ve “ISDB-T (Integrated Services Digital Broadcasting- Terrestrial)” standartlarıdır. DVB-T; Avrupa’da geliştirilen ve tüm Avrupa ülkeleri ile Avustralya, Singapur, Hindistan gibi diğer ülkelerin kabul ettiği sistemdir. ATSC; ABD tarafından geliştirilen ve ABD, Kanada, Arjantin, Tayvan, Güney Kore gibi diğer ülkelerde kabul edilen sistemdir. ISDB-T; Japonya tarafından geliştirilmiş olan bir sistemdir. Ülkemizde Avrupa’da olduğu gibi, karasal vericilerden sayısal görüntü yayıncılığı için DVB-T uygulaması benimsenmiş ve denemelere bu sistem ile başlanmıştır.

⁶ Metnin devamında DVB-T terimi, karasal vericiler vasıtası ile iletilen sayısal yayınlara karşılık gelmek üzere kullanılacaktır.

⁷ Sayısal yayınların izlenebilmesi sayısal TV alıcıları ile mümkün olmaktadır. Sayısal yayıncılığa geçişte, mevcut tüm analog TV alıcılarını kısa bir sürede değiştirmek mümkün olmadığından, bu cihazları değiştirmek yerine sayısal yayın işaretlerini alarak analog hale getiren ve normal TV alıcısına ileten “set üstü cihazı” (*set-top-box*) geliştirilmiştir. Bu sebeple izleyici açısından karasal sayısal yayına ulaşmanın maliyeti ilk aşamada set üstü cihaz maliyeti olacaktır.

220 yeteneğine sahiptir. Karasal iletimin kapsama alanı ise verici noktaları ve sayısı ile orantılıdır. Karasal vericilerin kurulumunda özellikle dağlık alanlarda zorluklar yaşanabilmekteyken, uydu vasıtasıyla daha kolay ve daha geniş bir kapsama alanı sağlanabilmektedir. Diğer taraftan, ülkemizde kablo TV altyapısı yalnızca 21 ilde bulunmaktadır. TK tarafından gönderilen bilgilerde yer aldığı üzere, halihazırda kablo TV hizmeti sağlanan abone sayısı ise 1,2 milyon civarındadır.

230 **3- Kapasite:** Etkileşimli (*interaktif*) hizmetlerin iletiminde en yüksek kapasiteye kablodan iletim tekniğinin sahip olduğu görülmektedir. Kablodan iletim ileri düzeyde ve çok çeşitli hizmetlerin sunulmasına elverişliyken, (geri dönüş kanalına sahip olmaması sebebiyle) uydu ve karasal iletim ile daha kısıtlı etkileşimli hizmetler sunulabilmektedir. Bununla birlikte, uydu ve kablo sistemleri daha fazla televizyon kanalının yayınlarının iletimine imkan tanımaktayken, karasal iletim tekniği ile frekansın imkan tanıdığı ölçüde televizyon kanalı yayını iletilebilmektedir.

240 **4- Yayınların Niteliği:** 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un 3. maddesinde "*Ulusal yayın, bütün ülkeye yapılan radyo, televizyon ve veri yayını*" şeklinde tanımlanmıştır. Bilindiği gibi, uydudan yayınlarda; çanak antenlerle konumlandırılan farklı uydularla birçok ülkenin yerel, şifreli ve şifresiz içeriklerine ulaşılabilmektedir. Karasal iletimde ise izleyici ülke sınırları içine yerleştirilen karasal (yerel) vericiler vasıtasıyla sadece ulusal yayınlara ulaşabilmektedir. Bu anlamda uydudan yapılan yayınlar uluslararası, karasal vericiler üzerinden yapılan yayınlar ulusal niteliği haizdir.

240 Aynı Kanun'un 18. maddesinde "*izin tarihinden itibaren en geç ikinci yıl sonunda Türkiye alanının %70'ine yayınlarını ulaştırmak*" Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun ulusal yayın izni verdiği kuruluşların yükümlülükleri arasında sayılmıştır. Bu çerçevede, 3984 sayılı Kanun anlamında bir ulusal yayıncı için yayınlarının karasal vericiler ile iletimi bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır.

Yukarıda yer verilen farklılıklara ek olarak, sayısal yayınların karasal vericiler yoluyla iletiminde diğer iletim tekniklerinde mevcut olmayan birtakım ayırt edici (önemli) özelliklerin bulunduğu görülmektedir. Bu farklılıklar kısaca aşağıdaki gibidir:

250 1- Kablo ve uydudan iletimden farklı olarak, sayısal yayının karasal iletimi multimedya⁸ hizmetlerinin küçük el alıcıları (cep telefonu, cep TV, avuç içi alıcıları) ile mobil olarak sunulmasına imkan vermektedir. Bilindiği gibi günümüzde yayıncılık, telekomünikasyon ve bilgi teknolojilerinde yaşanan yakınsama sonucu gelişen multimedya servislerinin ev dışında da mobil olarak alınabilmesine yönelik talep giderek artmaktadır. Bu talebi karşılamak amacıyla DVB-T temelli "*DVB-H (Digital Video Broadcasting-Handheld)*" standardı geliştirilmiştir. DVB-H, sayısal yayıncılık içeriğinin el terminallerine iletimini sağlayan bir tekniktir. DVB-H standardı sayesinde sayısal yayınlar araçlarda, trenlerde ve metrolarda avuçiçi alıcılarda hareket halinde de izlenebilecektir. Diğer taraftan uydudan ve kablodan yapılan sayısal yayınlara sadece sabit ortamlarda (evlerde, işyerlerinde) ulaşabilmektedir.

260

⁸ Multimedya, resim, metin, video veya ses gibi verilerin birden fazlasının aynı cihaz üzerinden izleyicilere sunumunu sağlayan hizmetleri ifade etmektedir.

270 2- Sayısal yayınların karasal iletimi ülke çapında tek frekans ağı SFN (*Single Frequency Network*) kurularak, frekans spektrumunun etkin bir şekilde kullanılmasına izin vermektedir. Bu çerçevede SFN, daha fazla sayıda yayın imkanı, ardışık verici istasyonları ile aynı programların tek frekanstan yayınlanması ve kullanılan vericilerin birbirlerini bozucu değil de yapıcı etkide bulunmasını⁹ sağlamaktadır. Bu sebeple bir kez ayarlandıktan sonra izleyici karasal sayısal televizyon yayınlarına her yerde aynı kanaldan ulaşabilecektir. Diğer bir ifade ile karasal sayısal televizyon yayınları, yayının ulaştığı farklı noktalarda aynı frekanstan verilebilecek, izleyici yayınlara hareket halinde veya sabit her ortamda aynı frekanstan ulaşabilecek, dolayısıyla her ortamda alıcısının ayarını değiştirmek zorunda kalmayacaktır.

280 3- Sayısal yayınların vericilerden iletiminin, kablo veya uydu vasıtasıyla iletme göre bir diğer farklılığı yayınların evde izlenmesi bakımından görülmektedir. DVB-T evin her yerinde (tüm odalarda) izlenme olanağı verirken, uydudan veya kablodan sağlanan yayınların sadece bağlantının kurulduğu televizyonda dolayısıyla sadece alıcının bulunduğu odada izlenebildiği görülmektedir.

Yukarıda yer verilen her üç iletim tekniği arasındaki farklılık ve özellikle son olarak sayılan üç temel nokta altında verilen karasal sayısal iletimin diğerlerine olan üstünlüğü/farklılığı, bu iletim tekniğinin ayrı olarak değerlendirilmesini gerektirmektedir.

290 Tüm bunlara ek olarak, yayın iletiminin mevcut durumunun analogdan sayısal yayıncılığa geçişte, başlı başına bir değer ifade edeceği düşünülmektedir. Şöyle ki, analog yayınlara son verilmesi, ülkenin tümünde/genelinde sayısal yayınlara erişilebilmesi ile mümkün olacaktır. Bu itibarla sayısal yayıncılığa en süratli geçiş imkanını halihazırda en yaygın olarak kullanılan iletim tekniği sağlayacaktır. Sayısal yayıncılığa mevcut durumda yaygın olmayan bir teknik ile geçmek, hem yayıncılara hem de izleyicilere maddi ve teknik anlamda getireceği külfetler sebebiyle, geçiş sürecini zorlaştırabilecektir. Dolayısıyla sayısal yayıncılığa geçişte mevcut durumda yaygın olarak kullanılan karasal iletim tekniğinin diğer tekniklere göre ayrıcalıklı bir yere sahip olduğu görülmektedir.

H.1.3. Karasal Sayısal Yayın İletim Hizmeti Değer Zinciri (Aşamaları) ve Olası İlgili/Etkilenen Pazarların Analizi

300 Bir önceki bölümde, sayısal yayınlarda dahil olmak üzere, karasal vericiler üzerinden yapılan yayınların, kablodan ve uydudan yapılan yayınlardan önemli ölçüde farklılaştığı tespitlerine yer verilmiştir.

Karasal sayısal iletim hizmetini kısaca, yayıncılar veya üçüncü taraflarca üretilen (teslim edilen) yayıncılık veya yayıncılık dışı her türlü sayısal içeriğin karasal vericiler vasıtası ile izleyiciye ulaştırılması faaliyeti olarak tanımlamak mümkündür. Söz konusu faaliyetin yerine getirilebilmesi için ise fiziki bir altyapının mevcudiyetine/bazı hizmetlerin yerine getirilmesi ile kıt bir kaynak olan frekansa ihtiyaç duyulmaktadır.

310 Karasal sayısal televizyon tekniği, tek bir analog yayının taşınması için gereken frekans bandı genişliğinden, sıkıştırma tekniği kullanılarak çok sayıda program,

⁹ Sayısal yayıncılıktaki taşıyıcılar, analog yayıncılıktan farklı olarak, birbirleri üzerine bozucu etki yaratmaktan ziyade birbirlerine olumlu etki yaparak yayının daha güçlü alınmasını sağlamaktadır. Bu şekilde SFN yayın şekliyle tek frekansla geniş bir sahaya düşük güçlü vericiler ile temiz ve kuvvetli yayın yapılmasına imkan sağlanmaktadır.

etkileşimli hizmet ve telekomünikasyon hizmetinin iletilmesine izin veren yeni bir iletim metodudur. Karasal sayısal yayıncılığın, karasal analog yayıncılığa göre başlıca avantajlarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Daha üstün görüntü kalitesi,
- Programla birlikte veya programdan bağımsız veri iletiminin sağlanması,
- İnteraktif (etkileşimli) TV yayıncılığına imkan tanınması,
- Aynı kanaldan (frekans aralığından) çok sayıda yayın iletilebilmesi.

320 Karasal yayıncılığın en önemli özelliklerinin başında, bu iletim tekniği ile yayının ancak kısıtlı bir kaynak olan frekans kullanılarak yapılabilmesi gelmektedir. Bilindiği gibi karasal analog sistemde her bir kanaldan tek bir yayın yapılabilmesine karşılık, karasal sayısal sistemde kullanılan sıkıştırma oranına ve teknolojisine bağlı olarak, her bir kanaldan 4-6 arası yayın yapılabilir¹⁰. Ayrıca, sayısal teknoloji sayesinde frekansın yayıncılığa ek olarak internet, mobil hizmetler gibi yayın dışı hizmetler için de kullanılması mümkün olmaktadır. Bu anlamda özellikle kullanılan tekniklerin farklı olması, frekansın daha ekonomik kullanımı ve frekansların yayıncılık dışı hizmetlerin sunumu için de uygun olması nedenleriyle, metnin devamında daha detaylı yer verileceği üzere, sayısal yayıncılıkta bugünkü analog yayıncılık yapısından farklı bir pazar yapısı ortaya çıkmaktadır.

H.1.3.1 Karasal Sayısal Yayın İletimi Değer Zinciri (Aşamaları)

Karasal sayısal yayın iletiminin aşamalarını aşağıdaki Tablo'da yer aldığı şekilde sınıflandırmak mümkündür:

Tablo 1: Karasal Sayısal İletim Aşamaları

Altyapı	Hizmet
Yayın iletimi	Kısıtlı bir kaynak olan frekans kullanılarak, üretilen içeriğin paketlenerek (sıkıştırılarak) tüketicilere ulaştırılması hizmeti
Çoklama işlemi →	
Verici hizmeti	
Anten hizmeti	
Anten taşıyıcı yapıları (direk, kule, bina, enerji nakil hattı, güvenlik vb.)	

340 Karasal sayısal yayıncılıkta, çoklanan her türlü sayısal içerik (yayın ve yayın dışı) emisyon noktalarında yer alan anten taşıyıcı yapılarına iletilerek buralarda yer alan vericiler vasıtasıyla anten sistemleri tarafından alıcılara sunulmaktadır. Tüm bu aşamaların yerine getirilebilmesi için ise öncelikle kısıtlı bir kaynak olan frekansın tahsisi (kullanımı) zorunluluk arz etmektedir.

350 Karasal sayısal yayın iletiminde, yukarıda yer verilen aşamalarının her birinin ayrı ayrı piyasalaşması (ticarileşmesi) mümkün olduğu gibi, altyapı hizmetinin tamamının dikey hiyerarşik bir biçimde yerine getirilmesi de mümkündür. Bir diğer alternatif seçenek ise kendisine frekans tahsis edilen işletmecilerin, içeriği altyapı operatörlerinden hizmet alımı şeklinde yerine getirerek, izleyiciye ulaştırabilmesidir. Ülke örneklerinde frekans tahsisinin genellikle, birden fazla yayının sıkıştırılması (çoklanması) faaliyetini yerine getiren çoklayıcı/platform işletmecilerine yapıldığı görülmektedir.

¹⁰ Halihazırda DVB-T yayınları için benimsenmiş olan MPEG-2 sıkıştırma algoritmasının geliştirilmesiyle (MPEG-4 ve H.264 algoritmalarının standartlaştırılması çalışmaları gündemdedir) kanal sayısının (ve yayın kalitesinin) artırılması mümkün olacaktır.

İçerik üretim ve sunumu hizmetleri ile karasal sayısal yayıncılık iletim hizmetine ilişkin değer zincirinde yer alan aşamaları kısaca aşağıdaki şekilde tanımlamak mümkündür:

360 **1. İçerik (Program Sağlayıcıları) Üretim ve Sunumu:** Sayısal yayıncılıkta, içerik üretim ve sunumu, stüdyo çıkışına kadar yayıncı sorumluluğunda olan bölümü ifade etmektedir. Bu anlamda içeriğin hazırlanması hizmeti “içerik üretimi” yönüyle, TV kanallarına program üreten ve yayın haklarına sahip kuruluş faaliyetlerini, “içerik ve hizmetin paketlenmesi”; yayıncıların kendi üretimleri veya başka kuruluşlara ürettirdikleri programların düzenlenerek yayın akışına uygun olarak yayına hazır hale gelmesi işlemini kapsamaktadır.

370 **2. Yayın İletimi¹¹:** Yayın iletimi içeriğin, karasal kablolar veya uydu gibi iletim araçları ile stüdyodan alınıp çoklayıcıya kadar götürülmesi ve/veya çoklanmış içeriğin, çoklayıcıdan alınarak vericiye kadar teslimi işlemlerini ifade etmektedir. Yayın iletim hizmeti; stüdyonun bulunduğu yerden yapılabileceği gibi, herhangi başka bir yerde de yapılabileceğinden, verici hizmetinden önce de yayın iletim hizmeti söz konusu olabilmektedir.

Yayın iletimi (sabit program kaynakları veya bu kaynaklar ile vericiler arası program bağlantıları ya da verici istasyonları arasındaki program bağlantıları) için; karasal telekomünikasyon hizmetleri ağı, mikrodalga linkleri, uydu sistemleri, fiber hatlar veya yeni nesil telsiz erişim sistemleri kullanılmaktadır.

380 **3. Çoklama İşlemi:** Daha önce de ifade edildiği üzere, karasal sayısal yayıncılığın en belirleyici özelliği, analog yayıncılıkta bir kanal için kullanılan frekans bandından, 4-6 arasında yayının sıkıştırılmış (birleştirilmiş/paketlenmiş) olarak yayınlanabilmesidir. Bu anlamda sayısal yayıncılıkta, yayın kuruluşları birden fazla TV yayını aynı “yayın paketi” içinde göndermektedirler. Bu durumda sadece birtakım ses ve görüntü işaretleri değil, birden fazla stüdyodan gelen işaretlerin birleştirilmesi gerekmektedir. Söz konusu sıkıştırma/çoklama işlemi *multiplexer* (çoğullayıcı, platform işletmecisi) tarafından yapılmaktadır.

Dolayısı ile çoklama işlemi, yukarıda belirtildiği üzere, çok sayıda programın ve/veya etkileşimli program hizmetinin tek bir sinyal haline gelecek şekilde birleştirilmesi (paketlenmesi) yöntemini ifade etmektedir. Çoklama işlemi, sayısal yayıncılığı analog yayından ayıran en temel özellik olmasının yanı sıra, aynı zamanda sayısal

¹¹ 3 Şubat 1999 tarih ve 23600 Sayılı Resmi Gazete yayınlanan “*Radyo ve Televizyon Kuruluşları Kanal veya Frekans Tahsisi Şartları ve Bunlara İlişkin İhale Usulleri ile Yayın Lisansı ve İzin Yönetmeliği*” nin “*Yayın Şebekesi İçinde ve Stüdyo-Verici Arası Program Bağlantıları*” başlıklı maddesi aşağıdaki gibidir:

“ Madde 28-a) Sabit program kaynakları arası veya bu kaynaklar ile vericiler arası program bağlantıları, ya da bir şebeke oluşturmak üzere radyo veya televizyon verici istasyonları arasındaki karasal program bağlantıları için öncelikle ülke çapında telekomünikasyon hizmeti vermeye yetkili kuruluşun (örneğin PTT'nin) olanaklarının kullanılması esastır. Bu kuruluşun istenen program bağlantısını sağlayamaması durumunda lisans sahibi, ITU tarafından bu hizmetler için ayrılmış bulunan frekans bantları içinde, gerekli teknik koşullara ve kurallara uymak şartıyla kendi karasal link teçhizatını kurup işletebilir. Yayıncı bu amaçla kullanacağı teknik donanım ile ilgili her türlü bilgiyi Üst Kurula vermek ve izin almak zorundadır.

b) Yayın şebekesi içinde verici yerine kanal aktarıcısı (transposer) kullanılarak program bağlantısının sağlandığı durumlarda (a) bendinde belirtilen şartlar aranmaz.

c) Yayıncı, sadece yayın amacıyla kullanılmak üzere, ENG, SNG veya naklen yayın araçları gibi hareketli program kaynakları ile sabit en yakın yayın veya röle istasyonu arasında veya uydu aracılığı ile bağlantı kurulabilmesi amacıyla ve öngörülen amaçlar için kullanılması kaydıyla uç linkleri kurup işletebilir. Yayıncı bu amaçla kullanacağı teknik donanım ile ilgili her türlü bilgiyi Üst Kurula vermek ve izin almak zorundadır.

d) Program iletimi ve dağıtımı için uydu kullanan yayıncılar uydu işleri için yetkili kuruluştan ayrıca izin almak zorundadırlar.”

390 yayıncılığın gerçekleştirilmesini teminen teknik bir zorunluluk olarak da ortaya çıkmaktadır.

4. Anten Taşıyıcı Yapıları: Sayısal yayıncılıkta, birden fazla stüdyo ve/veya yayıncıdan gelen işaretlerin öncelikle birleştirilmesi (paketlenmesi) ve sonrasında çoklanan içeriğin, her bir yayıncının yayınının iletebilmesini teminen vericiler ve anten sistemleri yoluyla alıcılara ulaştırılması gerekmektedir.

400 Anten taşıyıcı yapıları; çoklanan yayınların emisyon noktalarında¹² yer alan vericiler vasıtasıyla antenler kullanılarak alıcılara (hane halkı) ulaştırılması işleminin gerçekleştirildiği fiziki yapıya (kule, direk, bina vb.) verilen genel bir tanımlamayı ifade etmektedir. Söz konusu fiziki yapı içerisinde, yayınların iletimi için gerekli olan verici sistemleri ile anten tesisat ve ilgili aksesuarlar konuşlandırılmakta, bu anlamda söz konusu yapının işletilmesi kavramı ise yukarıda yer verilen hizmetlerin temini için gerekli olan fiziki tüm şartların (bina, enerji, güvenlik gibi) sunumunu kapsamaktadır.

410 **5. Verici Hizmeti:** Anten taşıyıcı yapılarında (belirlenen emisyon noktalarında) yer alan ve yükseltici/modülatör görevi gören vericiler, çoklayıcıda birleştirilerek (paketlenerek) tek bir sinyal haline getirilen düşük güçlerdeki sinyallerin, hanelerde yer alan cihazlar tarafından alınabilmesini teminen yükseltilmesi/kuvvetlendirilmesi işlevini görmektedir¹³.

Her bir çoklayıcıdan gelen tek bir sinyalin aynı vericide toplanması gerekliliği yüzünden, iletim sürecinde çoklayıcı sayısı kadar vericiye de ihtiyaç duyulmaktadır. Vericiler için ayrı ayrı anten sistemleri kullanılabilmesi gibi, tüm vericilerden çıkan sinyallerin birleştirici (*combiner*) vasıtasıyla tek bir sinyale dönüştürülmesi sonrasında tek bir anten kullanılması da mümkündür.

420 **6. Anten Hizmeti:** Çift yönlü bir dönüştürücü fonksiyonuna sahip olan antenler, elektromanyetik dalgaları bir sistemden alıp çevreye veren ya da çevresindeki elektromanyetik dalgalardan aldığı işaretle bir sistemi besleyen cihazlara verilen genel addır. Bu anlamda karasal sayısal yayıncılık sisteminde antenler, vericilerden gelen sinyallerin, hava yoluyla alıcılara ulaştırılması işlevini görmektedir.

H.1.2.3.2. Sayısal Yayın İletim Faaliyeti Bakımından Olası İlgili/Etkilenen Pazarların Analizi

430 Daha önce de ifade edildiği üzere, sayısal yayın iletim hizmeti aşamalarının (iletim, çoklama, verici, anten, anten taşıyıcı yapıları) tamamı, dikey bütünleşik bir yapı içerisinde tek bir firma tarafından verilebileceği/sağlanabileceği gibi her bir faaliyet konusu ayrı teşebbüsler eliyle de yürütülebilir. Bununla birlikte, bir teşebbüsün yukarıda yer verilen faaliyet alanlarından bazılarını dikey hiyerarşik bir yapıda kendisinin yerine getirdiği, diğer konularda başka teşebbüslerden hizmet satın aldığı (kendilerine frekans tahsis edilen çoklayıcı/platform işletmecilerinin altyapı hizmetini üçüncü taraflardan temin etmesi örneğinde olduğu gibi) durumlar da mevcuttur. Bu

¹² Emisyon noktalarının ortak olması, anten taşıyıcı yapıları için belirlenen ortak alanları ifade etmektedir. Halihazırda analog yayıncılık bakımından geçerli olmayan bu uygulamanın, sayısal yayıncılık ile birlikte hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

¹³ 15.5.2002 tarih ve 4756 sayılı Yasa ile değişik 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un Tanımlar Başlıklı 3. maddesinde "*Radyo ve televizyon vericisi*", "*Radyo, televizyon ve veri yayınlarının doğrudan alınmasına imkân veren yer veya uzaydaki hareketli veya sabit her türlü verici, aktarıcı, yansıtıcı ve güçlendirici cihaz ve sistemleri*" olarak tanımlanmıştır.

anlamda, olası ilgili/ etkilenen pazar(lar)ın tanımlanması, söz konusu faaliyetlerin yerine getiriliş biçimleri ve genellikle ülkelerin yayıncılık ve telekomünikasyon sektörlerindeki mevcut düzenlemelerine göre şekillenmektedir.

440 Örneğin ülkemizde, analog yayıncılık bakımından içerik üretimi hem bağımsız yapımcılar hem de yayıncılar, iletim işlemleri yayıncılar veya telekomünikasyon işletmecileri, verici hizmetleri ise yayıncılar tarafından yerine getirilmektedir. Bu aşamalardan verici hizmetleri analog yayıncılıkta özellikle yayıncılar tarafından kendi yayınlarını gerçekleştirebilmek amacıyla ticari bir amaç güdülmeksizin yerine getirilmekle birlikte, zaman zaman yayıncıların birbirlerine bu hizmeti de sundukları görülmektedir.

450 Sayısal yayıncılık iletim faaliyeti aşamalarından; yayın iletimi, çoklayıcı işlemi, anten taşıyıcı yapıları, verici ile anten hizmetlerinin her birinin ayrı ilgili ürün pazarı tanımlamalarına konu olup olmayacağı ise, hangi alanların piyasalaşacağına bağlı olarak özellikle düzenlemelere ve bu anlamda karasal sayısal yayıncılık bakımından tercih edilecek modele göre değişebilecektir. Ancak söz konusu faaliyet alanlarının tamamının liberal bir sistem içerisinde ve rekabete açık bir yapıda olmasının önünde teknik engeller bulunmamaktadır. Bununla birlikte, örneğin çevresel etmenler ya da insan sağlığı gibi bazı unsurların varlığı dikkate alınarak, düzenlemeler ile bazı alanlarda rekabetin sınırlandırılması da mümkündür.

460 Ancak Karar'ın ilerleyen bölümlerinde daha detaylı değinileceği üzere, bu yapı içerisindeki en önemli/değerli unsurun (katma değer yaratılacak alanın), karasal sayısal yayının gerçekleştirilmesinde kullanılacak olan ve aynı zamanda kıt bir kaynak niteliği taşıyan (ve dolayısı ile sınırlı sayıda oyuncuya sunulabilecek) frekansın, tahsis ve kullanımı olduğundan bahsetmek yanlış olmayacaktır.

Bilindiği gibi halihazırda frekans kullanım hakkına sadece yayıncı sıfatını haiz işletmeciler sahip olmakla birlikte, söz konusu işletmecilere dahi frekans tahsisi bugüne kadar yapılamamıştır. Frekans bandının sınırlı olması, karasal ulusal yayın yapabilmeyi bir ayrıcalık haline getirmektedir. Dolayısıyla bu alanda önemli bir giriş engelinin varlığından bahsetmek mümkündür.

470 Frekansın kıt bir kaynak olması, frekans tahsisinin kimlere ve nasıl yapılacağını en önemli konu başlığı haline getirmektedir. Sayısal yayın tekniği, televizyon yayınlarında kullanılmakta olan frekans bandının, televizyon yayınlarının dışında, yayınlarla birlikte veya yayından bağımsız olarak internet, interaktif hizmetler ve veri hizmetleri gibi bilgilerin/hizmetlerin sunulmasına imkan vermektedir. Bununla birlikte, sayısal yayına geçildikten sonra yayıncılık için kullanılan frekans bantları, 3. nesil ve daha ötesi GSM sistemleri de dahil olmak üzere mobil uygulamalar için de kullanılabilir. Yayın dışı bu hizmetler içerik sağlayıcılardan alınan yayınlarla beraber bir platformda çoklanarak, çeşitli iletim ortamlarından karasal vericilere, bunlar üzerinden de kullanıcılara iletilebilir. Kullanılan frekansın yayıncılık dışı çok sayıda diğer hizmetler için de kullanılabilir olması, frekans tahsisinin önemini karasal sayısal yayıncılıkta bir kat daha artırmaktadır. Bir başka deyişle frekans tahsisi ve kullanımının, sayısal yayıncılıkta, analog yayıncılığa oranla daha önemli bir değer ifade edeceğini söylemek 480 yanlış olmayacaktır.

Dolayısıyla karasal sayısal yayıncılık ve bu yayınların iletim faaliyeti bakımından yapılacak düzenlemeler ve bu alanlarda belirlenecek (tercih edilecek) piyasa modeli

490 bakımından en önemli/öncelikli konu; frekansın (rekabetçi bir şekilde) tahsisi ile frekans tahsisinin (en ideal biçimi ile platform işletmecisine yapılması örneğinde olduğu gibi) kimlere yapılacağıdır. Yapılacak düzenlemeler ile ortaya konulacak (şekillenecek) bu alanlardaki piyasa yapılanmasının rekabetçi bir görünüm arz etmesi, sayısal yayıncılık faaliyetinden beklenen faydaların elde edilmesi için gereklilik arz etmektedir.

Dolayısı ile karasal sayısal iletim hizmeti faaliyeti ile ilgili temel alanlardaki (çoklama/platform işletmeciliği) gibi ilgili ürün pazar tanımları yapılacak düzenlemeler ve tercih edilecek modele göre şekillenebilecek iken, bu faaliyetlerden etkilenen pazarlar ise yine duruma göre farklılık arz edebilecektir. Bu anlamda aşağıdaki Tablo'da mevcut pazar tanımlarına/faaliyet alanlarında, halihazırda bu alanlardaki düzenlemelerin mevcut olmayışı ve fiili olarak faaliyetlerin başlamamış olması karşısında, yalnızca konuya örnek vermek bakımından yer verilmiştir.

Tablo 2: Olası İlgili/Etkilenen Pazarlar

İlgili Pazarlar			Etkilenen Pazarlar	
Altyapı İle İlgili Faaliyetler		Hizmet İle İlgili Faaliyetler	Yayıncılık ile ilgili Faaliyetler	Yayıncılık Dışı Faaliyetler
Altyapı İşletmeciliği		Platform İşletmeciliği	1 Karasal Sayısal Televizyon Yayıncılığı	Mobil Uygulamalar
1	Yayın İletim İşlemi		2 Ödemeli Televizyon Hizmetleri	İnteraktif Hizmetler
2	Çoklama İşlemi		3	İnternet Hizmetleri
3	Anten Taşıyıcı Yapı Hizmeti		4	....
4	Verici Hizmeti		5	....
5	Anten Hizmeti		6	....

500 Görüldüğü üzere, karasal sayısal yayıncılık ve bu yayıncılığın gerçekleştirilmesini teminen yapılması gerekli olan iletim hizmeti, kıt bir kaynak olan frekansın kullanılması ile yapılabilecek olan çok sayıda hizmet/altyapı/faaliyetini de etkilemektedir.

510 Karasal sayısal yayın iletim hizmetinin, halihazırda herhangi bir teşebbüs tarafından yerine getirilmemesi, bu anlamda bir piyasalaşmanın mevcut olmaması ve esasen pazarın yapısını şekillendirecek düzenlemelerin de henüz yapılmamış olması karşısında, Karar'da, net bir ilgili ürün pazarı tanımlaması yapılması yerine, Anten A.Ş.'nin Ana Sözleşmesinde yer verilen faaliyetleri yerine getirmesinin olası piyasalara etkileri bakımından bir değerlendirilmenin yapılması uygun görülmüştür.

H.1.4. Analog Yayıncılıktan Sayısal Yayıncılığa Geçiş

520 Bilindiği gibi ülkemizde karasal vericiler üzerinden yapılan (ulusal, bölgesel veya yerel) yayınlar, günümüze değin analog yayın tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Ancak gelişen teknoloji ile birlikte yayınların sayısal olarak yapılabilmesi imkanı ortaya çıkmış (ki halihazırda bu durum uydu altyapısı üzerinden gerçekleştirilen yayınlar bakımından geçerlidir) ve bu anlamda kıt bir kaynak olan frekansın daha etkin ve ekonomik bir şekilde kullanılabilmesinin önü açılmıştır.

Bu anlamda halihazırda sayısal yayınların karasal vericiler üzerinden iletiminin ortaya çıkaracağı piyasa yapılanması ve bu durumun diğer pazarlara olan etkilerinin görülebilmesi bakımından konu öncelikli;

- Halihazırda karasal vericiler üzerinden yapılan analog yayıncılık dönemi: "Analog Dönem"
- Analog yayıncılığın tamamen sona erdirilmesi sonrasında ortaya çıkacak olan sayısal yayıncılık dönemi: "Sayısal Dönem"
- Tamamen sayısal yayıncılık dönemine geçilecek sürece kadar olan dönemi ifade eden ve hem analog yayınların hem de sayısal yayıncılığın birlikte yürütüleceği geçiş dönemi: "Paralel Yayıncılık Dönemi"

530

olarak üç ayrı başlık altında incelenecektir.

H.1.4.1. Analog Dönem

Halihazırda karasal vericiler üzerinden (analog) yayın yapmak isteyen bir işletmecinin, bu yayını gerçekleştirebilmek için uygun bir frekans bandına ihtiyacı bulunmaktadır. 3984 sayılı RTÜK Kanunu'nun "*Kanal ve Frekans Bandı Tahsisi Yetkisi*" başlıklı 16. maddesine göre;

540

"2813 sayılı Telsiz Kanununun diğer hükümleri saklı kalmak kaydıyla, kamu ve tüm özel radyo ve televizyon kuruluşlarına kanal ve frekans bandı tahsisi ile yayın izni ve lisansı vermek ve bu tahsis ve izni iptal etmek yetkisi, münhasıran Üst Kurula aittir."

Bir başka deyişle hiçbir yayıncının, RTÜK'ten yayın lisansı ve dolayısıyla hangi frekanslardan yayın yapabileceğini gösteren izni almaksızın (karasal) televizyon yayıncılığı yapabilmesi mümkün değildir. Bu konuda düzenleyici bir otoritenin varlığına gerek duyulmasının en önemli nedeni ise hiç kuşkusuz, yayın için gerekli olan frekansın kıt bir kaynak olması başka bir deyişle pazarın yapısı gereği piyasaya girişlerin sınırlı olmasıdır. Bu anlamda kamu otoritesi tarafından yetkilendirilmeyen herhangi bir teşebbüsün piyasaya girebilmesi olanaklı değildir.

550

Kıt ve bu anlamda çok değerli bir kaynak olan frekansın, çok sayıda istekli arasından yalnızca sınırlı sayıdaki kişiye nasıl tahsis edileceği de yine RTÜK Kanunu ile yasa koyucu tarafından belirlenmiştir. 3984 sayılı Kanunun, 4756 sayılı Kanun ile değişik, "*Telekomünikasyon Kurumunun yükümlülüğü*" başlıklı 24. maddesinde aynen;

560

"Türkiye'de ulusal, bölgesel ve yerel çapta TV kanal ve radyo frekans planları ile radyo ve televizyon yayınlarına esas olan frekans bantları ile ilgili çalışmalar yapma yetkisi, 2813 sayılı Telsiz Kanunu uyarınca Telekomünikasyon Kurumuna aittir."

Telekomünikasyon Kurumu, 2813 sayılı Telsiz Kanununa uygun olarak Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, Türk Telekomünikasyon Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ve diğer ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yaparak hazırlayacağı ulusal, bölgesel ve yerel çaptaki planları Haberleşme Yüksek Kurulu'nun onayına sunar.

570

*Haberleşme Yüksek Kurulu, hazırlanan planı aynen onaylayabileceği gibi lüzum gördüğü değişikliklerin yapılmasını talep edebilir. **Kalan televizyon kanal ve radyo frekansları, belli bir plan dahilinde özel kuruluşlara kullanılabilmek üzere Üst Kurulca ihaleye çıkarılır. Televizyon kanal ve radyo frekanslarının ne kadarının hangi takvime göre ihaleye çıkarılacağına***

ilişkin plan Haberleşme Yüksek Kurulu tarafından saptanarak bu çerçevede ihaleye çıkarılmak üzere Üst Kurula bildirilir.

580 *Telekomünikasyon Kurumu, Üst Kurulun bildireceği ve bu Kanun hükümlerine uygun olarak TV kanal ve radyo frekansı tahsis edilip, kablosuz radyo ve televizyon yayın izni ve lisansı verilen kuruluşlara TV kanal ve radyo frekans tahsislerini uygular, ulusal ve uluslararası alanda tescil ettirir...”*

ifadeleri yer almaktadır. Ancak, söz konusu Kanun maddesinin varlığına rağmen günümüze değin hiçbir yayıncıya frekans tahsisi yapılmamıştır. Halihazırda yayın yapan kuruluşlar 3984 sayılı Kanun’un Geçici 6. maddesine göre faaliyetlerini sürdürmektedirler. Söz konusu madde metninde aynen;

590 *“Üst Kurul, kendi oluşumu ile yayın izni ve lisansı vermeye başlayacağı tarihe kadar geçecek süre zarfındaki radyo ve televizyon yayınları rejimini ayrıca ve öncelikle düzenler.*

*Bu süre zarfında kullanılmakta olan kanal ve frekanslar, kullananlar için herhangi bir suretle **müktesep** hak teşkil etmezler...”*

600 ifadeleri yer almaktadır. Görüldüğü üzere hali hazırdaki durum, yaşanan fiili durumun hukuki bir temele oturtulabilmesini temin etmeye dayalı geçici bir dönemi ifade etmektedir. Bir başka deyişle, Geçici 6. madde ile, analog yayıncılıkta yaşanan kaotik dönemin kontrol altına alınabilmesini teminen, ihale yapılarak frekansların yayıncılara tahsis edileceği zamana kadar geçecek sürecin düzenlenmesi amaçlanmıştır. Bu durumun hiçbir şekilde halihazırdaki yayıncılar bakımından bir müktesep hak teşkil etmeyeceği de Kanun’da açıkça zikredilmiştir¹⁴. Ancak frekansların tahsis edilmesi için yapılması gereken ihalenin bir türlü gerçekleştiril(e)memesi, geçmişte fiili olarak yayın hayatına başlamış yayıncılar bakımından büyük bir avantaj teşkil etmektedir. Şöyle ki, halihazırda televizyon yayıncılığı faaliyetinde bulunmak isteyen bir teşebbüsün, gerekli izinleri alamaması sonucu, söz konusu yayın iznine sahip kuruluşları devralması ya da onlar ile ortaklık yapması dışında bir seçeneği bulunmamaktadır. Bu yapı, fiili olarak

¹⁴ 3984 sayılı Kanun’un 12. maddesine göre RTÜK’ün gelirlerinden bir tanesini “ *özel radyo ve televizyon kuruluşlarından alınacak TV kanal ve radyo frekansı yıllık tahsis bedelleri*” oluşturmaktadır. RTÜK’ün herhangi bir kuruluşu frekans tahsisi yapmaksızın halihazırda geçici yayın izni belgesi sahibi kuruluşlardan “yıllık frekans bedeli” alabilmesini düzenlemek amacıyla gerçekleştirmiş olduğu “Radyo ve Televizyon Kuruluşlarına Kanal veya Frekans Tahsisi Şartları ve Bunlara İlişkin İhale Usulleri ile Yayın Lisans ve İzin Yönetmeliği”nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin” iptali istemi ile Danıştay 13. Dairesi’nde açılan 2006/1393 esas numaralı Dava’da Yüksek Mahkeme’ce yürütmenin durdurulmasına karar verilmiştir. Mahkeme söz konusu kararın gerekçesinde aynen;

“...Yukarıda yer verilen yasal düzenlemeler uyarınca, Yasanın yürürlüğe girdiği 24.04.1994 tarihinden sonra usulüne uygun bir sıralama ihalesi yapılarak kanal ve frekans tahsisi yapılmasının mümkün olması, geçici maddelerdeki düzenlemelerin ise yasanın yürürlük tarihinden önce fiilen radyo ve televizyonculuğa başlamış olanların hukuki durumlarını düzenlemesi karşısında, bu tarihten sonra başvurulara sıralama ihalesi yapılmaksızın kanal ve frekans tahsisi yapılmasına hukuken olanak bulunmamaktadır.

3984 sayılı Yasa’nın 12. maddesinin a) fıkrasında “*özel radyo ve televizyon kuruluşlarından alınacak TV kanal ve radyo frekansı yıllık tahsis bedelleri Üst Kurul’un gelirleri*” arasında sayılıp, 13. madde de 12. maddenin birinci fıkrasının a) bendine göre ödenecek TV kanal ve radyo frekansı yıllık kira bedelinin her yılın Ocak ayının en geç 20’sinde ilgili yayın kuruluşları tarafından ödeneceğinin hükme bağlanması karşısında, Yasanın geçici 6. maddesi kapsamında yayın yapan kuruluşlardan yıllık kira bedeli alma imkanı olmasına rağmen dava konusu yönetmelik hükümleri ile yıllık geçici kullanıma ilişkin düzenlemeler getirildiği belirlenmekte olup, bu hükümlerin de sıralama ihalesi yapılmaksızın 3984 sayılı Yasanın yürürlük tarihinden sonra kanal ve frekans tahsisine imkan tanıyan nitelikte olmaları nedeniyle söz konusu yönetmelikte hukuka uyarlık bulunmamaktadır”

ifadelerine yer vermiştir.

yayın yapsın veya yapmasın frekans kullanım hakkını, rekabetçi bir ihale sonucu elde etmeyen mevcut izin sahiplerine büyük bir avantaj sağlamaktadır.

610 Hatırlanacağı üzere analog yayın tekniği her bir kanaldan (frekans/verici) ancak bir yayıncının faaliyet gösterebileceği bir yapı arz etmektedir. Bu anlamda halihazırda RTÜK Kanunu'nun Geçici 6. maddesi çerçevesinde yayın yapabilen yayıncılara, RTÜK tarafından kanalların kullanım izinleri geçici ancak müktesep bir hak olmamak koşuluyla verilmiştir.

620 Bu anlamda RTÜK'ten geçici yayın izni almış kuruluşlar, yine RTÜK tarafından belirlenen kanallardan yayınlarını gerçekleştirmektedir. Örneğin bir yerleşim yerinde 49. kanaldan yayın yapma izni alan kuruluş, söz konusu kanalın karşılığı olan (genellikle) 7-8 Mhz'lik frekans aralığından yayını gerçekleştirebilmektedir. (Sayısal yayıncılıkta ise mevcut şartlarda aynı frekans aralığından 6 yayın yapabilmesi olanaklıdır.)

630 Dolayısı ile mevcut durumda frekansların (frekans bloğunun) kullanım izni, geçici olarak yayıncılara tanınmış durumdadır. Yayıncılar da ürettikleri veya satın aldıkları programları, kendilerine ayrılmış frekans bandından, genellikle kendilerine ait vericiler vasıtası ile alıcılara ulaştırmaktadır. Bu anlamda mevcut durumda, yayının üretiminden, nihai tüketici olan hanelere iletimine kadar olan aşamalar yayıncının sorumluluğunda bulunmaktadır. Söz konusu aşamalar olan; içerik üretimi, yayın iletimi, verici ve anten hizmetleri ise ya genellikle yayıncının kendisi tarafından ya da (iletim hizmetinin telekomünikasyon işletmecilerden temin edilmesinde olduğu gibi) üçüncü taraflardan hizmet alımı şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu anlamda analog yayıncılığın piyasa yapılanması bakımından en belirleyici konu, kıt kaynak olan *frekansın kullanımının yayıncıya ait olmasıdır*. Diğer faaliyet konuları (aşamaları) ise bu durumun etrafında şekillenmektedir. Bu anlamda analog yayıncılıkta; yayıncılar içeriğin nihai tüketiciye sunumunda rekabet ederlerken; altyapının tesis edilmesi/temin edilmesi; kapsama alanı, yayınların kalitesi gibi konular bakımından önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir başka deyişle yayıncılar, en fazla sayıda tüketiciye ulaşabilmek ve ulaşılan tüketiciye en iyi kalitede hizmet sunabilmek için en doğru altyapı modelini (hizmet alımı veya altyapının inşası gibi) hayata geçirmeye çalışmaktadırlar.

H.1.4.2. Sayısal Dönem

650 Karasal vericiler üzerinden yapılacak yayınların tamamının sayısal olması halinde ortaya çıkacak piyasa yapılanması, daha önce de değinildiği üzere, analog yayıncılıkta var olan piyasa yapılanmasından farklı olacaktır. Bunun temel nedeni, analog yayıncılıkta bir kanaldan ancak tek bir yayının yapılabilmesi olanaklı iken sayısal yayıncılıkta aynı kanaldan seçilen tekniğe bağlı olarak, 4-6 arasında yayının yapılabilmesinin mümkün olmasıdır.

Bu durumda analog yayıncılıkta bir yayıncının sorumluluğuna (kullanımına) verilen kanalın (frekans bloğunun), sayısal yayıncılıkta 4-6 arasında yayıncının sorumluluğuna verilmesi gibi bir durumla karşılaşılmaktadır. Bu anlamda sayısal yayıncılıkta, yukarıda yer verilen karmaşanın yaşanmaması bir başka deyişle bir kanalın sorumluluğunun fiilen bir yayıncıya tahsis edilememesi karşısında, kanalların (frekans bloğunun) tahsisi, yayıncı yerine, genellikle (olması gereken şekliyle) yayıncıların ürettikleri yayınları paketleyen (birleştiren) çoklayıcı işletmecilerine yapılmaktadır.

660 Söz konusu çoklayıcı işletmeleri ise genellikle “*Multiplexer/Çoklayıcı İşletmecileri*” veya “*Karasal Sayısal Platform İşletmecileri*” olarak adlandırılmaktadır. Bu anlamda sayısal yayıncılıkta, kıt bir kaynak olan frekansın tahsisi, genellikle analog yayıncılıktan farklı olarak, çoklayıcı işletmeciliği faaliyetini de yerine getirecek olan karasal sayısal platform işletmecilerine (KSPİ) yapılmaktadır.

Bu tarz bir yapıda, düzenleyici otoriteden izin alan yayıncılar, yayınlarının yapılabilmesini teminen platform/çoklayıcı işletmecilerinden hizmet alımı yoluna gideceklerdir. Çoklayıcı işletmecileri de, düzenleyici otoritenin belirlediği sınırlar dahilinde (frekansın ne kadarlık bölümünde en az kaç yayıncıya hizmet verileceği, 670 ödemeli kanallar, internet, ses, veri hizmetleri için frekansın ne kadarlık bölümünün kullanılacağı gibi) diğer platform işletmecileri ile rekabet halinde, yayıncılara ve nihai tüketicilere ayrı ayrı hizmet sunacaklardır.

Bu durumda birden fazla stüdyodan (yayıncıdan) gelen yayınlar, çoklama işlemi sonrası (bir paket haline getirilmekte) tek bir sinyal halinde aynı verici üzerinden anten sistemleri yolu ile alıcılara ulaşabilecektir. Bu sistemde yayınların çoklanması (bir araya getirilmesi) ile birleştirme sonucu ortaya çıkan tek sinyalin aynı vericiye gitmesi teknik bir zorunluluk olarak ortaya çıkmaktadır. Bu anlamda yayının gerçekleştirilmesi için gerekli olan önemli aşamalar, ayrı birer faaliyet alanı olarak karşımıza çıkarken, 680 analog yayıncılıktan farklı yetkilendirme alanlarına gereksinim duyulmaktadır.

Yukarıda sayısal dönem için anlatılan piyasa yapılanmasının esasen bir model/tercih değil, sayısal yayıncılığın teknik özelliğinin bir sonucu olduğu RTÜK ve TK tarafından Kurumumuza gönderilen Görüşler ile konu ile ilgili hazırlanmış olan Taslak düzenlemelerden de açıkça anlaşılmaktadır.

RTÜK tarafından gönderilen Görüş’te aynen;

690 *“Sayısal yayıncılığa geçiş süreciyle beraber ortak anten sistemlerinin kurulması ve işletilmesi ile sayısal yayıncılıkta analog yayıncılıkta olmayan bir işlem halkası olan, çoğullayıcı (multiplexer) işletmeciliğinin gündeme gelmesi ayrıca bir yetkilendirme zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır.*

.....

*Karasal sayısal yayıncılık hizmetinde bulunacak kuruluşlara Üst Kurulca yetkilendirme hususu karasal sayısal yayıncılık teknolojisine uygun olarak yayıncı kuruluşlara yapılacaktır. **Yayıncı kuruluşlar sayısal yayın teknolojisi gereği yayın hizmetini platform işletmeciliği kapsamında yapmak zorundadırlar.** Kullanılacak frekans yayıncı kuruluşa tahsisli olup fiilen 700 **multipleks işletmecisi aracılığı ile kullanılacaktır**”*

TK tarafından gönderilen Görüş’te, “...karasal sayısal yayıncılık hizmeti ifadesinin Telekomünikasyon Kurumunca Karasal Sayısal Platform Hizmeti (KSPH) olarak ifade edildiği ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, ülkemizde KSPH sunacak olan sermaye şirketlerinin Telekomünikasyon Kurumu tarafından yetkilendirilmesinin planlandığı” belirtildikten sonra aynen;

*“KSPH işletmecisi, karasal sayısal platform şebekesini kurup işletebilecek ve içerik sağlayıcılarından aldığı yayınları ve interaktif hizmetleri **bir platformda***

710 **çoklayarak**, çeşitli iletim ortamlarından karasal verici tesislerine ve tesisler üzerinden de kullanıcılara iletebilecektir.

.. Taslak KSPH yetkilendirmesinde söz konusu hizmeti sunacak olan işletmecilerin, karasal sayısal platform şebekesine ait her türlü altyapıyı kurma ve işletme hakkına sahip olacakları ancak karasal verici tesisleri kurma ve işletme izni hususunda RTÜK mevzuatına da tabi olacakları şeklinde düzenlenmiştir.

720 **Karasal sayısal platform hizmetini yürütmek isteyen sermaye şirketlerinin, RTÜK'den gerekli kıt kaynağı (yayın frekansını) almalarını müteakip Telekomünikasyon Kurumu tarafından verilecek 2. Tip Telekomünikasyon Ruhsatı ile yetkilendirilmeleri planlanmaktadır ”**

ifadelerine yer verilmiştir.

TK tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 11.8.2006 tarih ve 5622 sayı ile giren “Telekomünikasyon Hizmet Ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliğinin Karasal Sayısal Platform Hizmeti İşletmeciliğine Dair Taslak Eki”nde de benzer ifadeler yer verildiği görülmektedir. Söz konusu Taslak'ta;

730 “Karasal Sayısal Platform Hizmeti: karasal sayısal platform şebekesi/altyapısı işletimini ve bu şebeke üzerinden yayıncılık için tahsis edilen kanallar içinde kalmak kaydıyla her türlü ses, veri, görüntü ve şifreli/şifresiz radyo TV sinyallerinin tek/çift yönlü biçimde iletilerek kullanıcılara sunulmasını kapsayan telekomünikasyon hizmeti,

740 Karasal Sayısal Platform Şebekesi; temel olarak farklı ortamlardan alınan analog/sayısal radyo/TV yayınları dahil olmak üzere imkan dahilindeki her türlü ses, veri, görüntü, internet erişimi ve sayısal diğer ek hizmetlerin **çoklanarak** karasal verici tesisleri yoluyla tek/çift yönlü biçimde kullanıcılara sunulmasına imkan sağlayan telekomünikasyon şebekesi”

olarak tanımlanmıştır.

Söz konusu Taslak'ta,

“KSPHİ'nin Hakları”na ilişkin olarak;

- 750
- “KSPHİ, bu hizmete yönelik yetkilendirme kapsamında karasal sayısal platform şebekesi üzerinden kullanıcılara içerik sağlayıcılarının içeriklerini iletmeye ve imkan dahilindeki her türlü ses, veri, görüntü ve sayısal diğer ek hizmetleri sunma hakkına sahiptir. KSPHİ, hizmet bölgesinde bu yönetmeliğin “EK-A6 Kablolulu ve Kablosuz İnternet Servis Sağlayıcılığı Hizmeti” Yönetmelik Eki kapsamında **internet erişim hizmeti** sunabilir
  - KSPHİ, bu hizmete yönelik yetkilendirme kapsamında olmak üzere hizmet bölgesinde karasal sayısal platform şebekesine ait her türlü altyapıyı kurma ve işletme hakkına sahiptir. Ancak, KSPHİ, karasal verici tesisleri kurma ve işletme iznini ayrıca RTÜK'ten alır”.

- 760 “KSPHİ'nin Yükümlülükleri”ne ilişkin olarak ise;
- “Karasal sayısal platform hizmeti yürütmek isteyen başvuru sahibi, **tahsis edilen frekanslar da dahil olmak üzere RTÜK'ten almış olduğu izinleri 2 ay içinde Kuruma ibraz etmekle yükümlüdür.**
  - **KSPHİ, ileteceği içerik sinyalinin verici tesislerine iletimi sırasında verici tesisi işletmecisi ile gerekli anlaşmaları yapmakla yükümlüdür.”**

ifadeleri yer almaktadır.

770 Bu anlamda, her ne kadar henüz açık ve yürürlüğe girmiş düzenlemeler bulunmasa dahi, yukarıda yer verilen teknik zorunluluklar (özellikler) gereği, sayısal yayıncılık iletim hizmetine yönelik olarak gerçekleştirilen piyasa yapılanması ve bu hizmetin bir parçası olan karasal sayısal platform hizmeti konusundaki değerlendirmelerin, esasen Kurumumuza gönderilen metinler ile de teyit edildiği (aksi bir durumun olabilmesinin çok da mümkün/rasyonel olmadığı) anlaşılmaktadır. Bu anlamda hem yukarıda yer verilen teknik açıklamalar hem de Görüşler ve Taslak Düzenleme Metni'nde yer alan ifadeler sonrasında, piyasanın yapısı ile ilgili ortaya çıkan sonuçları aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

- 780
- Sayısal yayıncılıkta frekans tahsisi genellikle yayıncılar yerine platform işletmecilerine yapılmaktadır.
  - Platform işletmecilerinin en önemli (yapmaları gereken) faaliyet konusu ise içerik sağlayıcılardan temin edilen yayın ve yayın dışı sayısal içeriğin çoklanması (paketlenmesi) sonrası yayınlanmalarını sağlamaktır.
  - Platform işletmecisi, sayısal yayıncılığın gerçekleştirilmesini teminen ihtiyaç duyulan diğer altyapı hizmetlerini kendisi yerine getirebileceği gibi bunları hizmet alımı şeklinde de gördürebilir. Bu anlamda sayısal yayıncılık iletim hizmeti aşamaları ayrı ayrı yerine getirilebileceği gibi, bir veya birden fazla teşebbüs tarafından dikey hiyerarşik bir şekilde de yerine getirilebilir. Dolayısıyla iletim hizmeti aşamalarında birden fazla oyuncunun yer almasının önünde bir engel bulunmamaktadır.
- 790

Bu anlamda, ilgili piyasa yapılanmasının hem piyasanın kendine özgü koşullarından hem de tercih edilecek düzenlemelerden etkileneceği hatta bunlar tarafından şekillendirileceği çok açıktır.

800 Ülkeler, sayısal yayıncılıkta, yukarıda yer alan alternatifleri kendi yapılarına göre uygularken, teknik olarak ağırlık ve önem analog yayıncılıkta bulunmayan çoklayıcı işletmeciliğinde toplanmaktadır. Ülke uygulamalarında genellikle yukarıda yer verilen aşamalar için; yayıncı, çoklayıcı (platform) işletmecisi ve altyapı işletmecisi şeklinde üç çeşit lisanslama ve/veya yetkilendirme uygulanmaktadır.

H.1.4.3. Paralel Yayın Dönemi

810 Daha önce de ifade edildiği üzere, analog yayının geçerli olduğu dönem bakımından iletim faaliyetinin tüm aşamaları genellikle yayıncılar eliyle yürütülmekte iken, sayısal yayının geçerli olacağı dönem için çoklama işlemi gibi analog yayıncılıkta bulunmayan bazı teknik zorunluluklar (farklılıklar) nedeniyle farklı bir piyasa yapısı ortaya

çıkılmaktadır. Bu durum ise hem piyasa yapılanmasını farklılaştırmakta hem de söz konusu yapılanmaya uygun düzenlemelerin ortaya konulmasını gereklilik haline getirmektedir.

Bilindiği gibi, analog yayından sayısal yayına dönüşüm (paralel yayın dönemi), belirli bir geçiş periyodunu zorunlu kılmaktadır. Bu anlamda, söz konusu dönemde, kıt kaynak olan frekansın, hem analog yayıncılık hem de sayısal yayıncılık için kullanımı söz konusudur. Bir başka deyişle, paralel yayın dönemi için üzerinde durulması gereken en önemli konu, piyasa yapılanması ve bu yapılanmadan etkilenecek tüm pazarlar bakımından, kıt bir kaynak olan frekansın hangi yöntemle ve hangi/toplam kaç işletmecinin kullanımına tahsis edileceğidir. Çünkü bu geçiş döneminde yapılacak uygulamalar, ister istemez tamamen sayısal yayıncılığa geçildiği andaki piyasa yapısı üzerinde de kalıcı etkiler bırakacaktır. Hatırlanacağı üzere, analog yayıncılıkta, her bir yayıncıya bir kanal (8 Mhz) tahsisi yapılırken, sayısal yayıncılıkta söz konusu kanaldan 4-6 yayınının yapılabilmesi mümkündür. Bu durumda, paralel yayın döneminde, frekansların; frekans tahsisi ve düzenlemelerin yapılmamış olması nedeniyle, sayısal yayıncılıkta olması gereken şekliyle çoklayıcı işletmecileri yerine, kısmi olarak mevcut yayıncılara kullanılacağı anlaşılmaktadır.

820 Bir başka deyişle, paralel yayın döneminde frekansların tahsisinin, sayısal yayıncılıkta görülen temel yaklaşım ve analog yayıncılıktan farklı olacak şekilde kısmi olarak yayıncılara yapılması söz konusudur. Bu durumun üç muhtemel sonucu aşağıdaki gibi özetlenebilir:

- Paralel dönemde de sayısal yayıncılık için frekansların kullanım hakkı; RTÜK Kanunu'nda yer alan tahsis (rekabetçi bir yöntem olan ihale) sistemi yerine, analog yayın yapan mevcut yayıncılara bırakılacaktır.
- Paralel dönemde de sayısal yayıncılık için frekansların kullanım hakkı mevcut yayıncılara bırakılırken, frekansların kullanımını fiilen çoklayıcı işletmecileri tarafından yerine getirilecektir¹⁵.
- 840 - Dolayısı ile sayısal yayıncılığın gerçekleştirilebilmesini teminen gerekli olan hizmet/altyapı faaliyetleri de *de facto* (fiili olarak) mevcut analog yayıncılar tarafından gerçekleştirilecektir.

Görüldüğü üzere, halihazırda mevcut yayıncılar dışındaki işletmecilere yeni frekans kullanım izni verilmediği ve sayısal yayıncılık için de frekans tahsis işlemleri için ihaleye çıkılmadığı göz önüne alındığında, paralel yayın döneminin de, hem piyasadaki rekabet hem de yaşanan kaotik dönem anlamında, analog yayıncılık döneminden çok farklı ol(a)mayacağını ifade etmek yanlış olmayacaktır. Bir başka deyişle, paralel yayıncılık (geçiş) dönemi de, mevcut yayıncıların faaliyet göstereceği bir piyasa yapısı görünümü arz edecektir.

850 Bu anlamda, analog yayıncılığın mevcut yapısı, yeni bir alana geçiş için düzenlemelerin mevcut olmaması nedeniyle, sayısal yayıncılık iletim (altyapı/hizmet) alanını şekillendirecekken, bu fiili durumun etkileri kaçınılmaz bir biçimde sayısal yayıncılığı da etkileyerek giderek büyüyen bir sarmal şekline dönüşecektir.

¹⁵ RTÜK tarafından Kurumumuza gönderilen yazıda aynen; "Karasal sayısal yayıncılık hizmetinde bulunacak kuruluşlara Üst Kurulca yetkilendirme hususu karasal sayısal yayıncılık teknolojisine uygun olarak yayıncı kuruluşlara yapılacaktır. Yayıncı kuruluşlar sayısal yayın teknolojisi gereği yayın hizmetini platform işletmeciliği kapsamında yapmak zorundadırlar. **Kullanılacak frekans yayıncı kuruluşta tahsisli olup, fiilen multipleks işletmecisi aracılığı ile kullanılacaktır.**" ifadeleri yer almaktadır.

860 Daha önce de ifade edildiği üzere, yukarıda yer verilen sakıncaların kaynağı esasen, ne geçici de olsa bir dönem devam edecek olan analog ve sayısal yayınların birlikte yapılacağı paralel yayın dönemi için benimsenen yöntemin yaratacağı olumsuzlukları giderici ne de sayısal yayıncılığın gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan faaliyetlerin yetkilendirilmesine yönelik herhangi bir düzenleyici işlemin yapılmamış olmasıdır.

3.4. Mevcut Mevzuatın Sayısal Yayıncılık İletimi Açısından Değerlendirilmesi

Bu bölümde, karasal sayısal yayınların iletimi bakımından ülkemizdeki düzenlemelerin durumuna değinilecektir.

TK tarafından Kurumumuza gönderilen yazıda aynen;

“406 sayılı Telgraf ve Telefon Kanunu’nun 1 inci maddesine göre;

870 *“Telekomünikasyon: Her türlü işaret, sembol, ses ve görüntünün ve elektrik sinyallerine dönüştürülebilir her türlü verinin kablo, telsiz, optik, elektrik, manyetik, elektro manyetik, elektro kimyasal, elektro mekanik ve diğer iletim sistemleri vasıtasıyla iletilmesi, gönderilmesi ve alınmasını”, “Telekomünikasyon altyapısı: Telekomünikasyonun, üzerinden veya aracılığı ile gerçekleştirilmesini sağlayan anahtarlama ekipmanları, donanım ve yazılımlar, terminaller ve hatlar da dahil olmak üzere her türlü şebeke birimlerini” ve “Telekomünikasyon hizmeti: Telekomünikasyon tanımına giren faaliyetlerin bir kısmının veya tümünün hizmet olarak sunulmasını”*

880 *ifade etmektedir. Dolayısıyla sayısal yayıncılığın yanında sunulan diğer interaktif hizmetlerin “telekomünikasyon hizmeti” ve bunların üzerinden sunulduğu altyapının da “telekomünikasyon altyapısı” tanımına girdiği aşıkardır. Bununla birlikte, kural olarak hiç kimse Kurum ile bir görev, imtiyaz sözleşmesi yapmış veya Kurumdan bir telekomünikasyon ruhsatı veya genel izin almış olmadıkça, telekomünikasyon hizmeti yürütememekte ve/veya altyapısı kurup, işletememektedir.”*

ifadelerine yer verilmiştir. Görüldüğü üzere, sayısal yayıncılığa ilişkin faaliyetlerde düzenleyici otorite olarak RTÜK’ün yanında TK da önemli bir rol üstlenmektedir.

890 Bilindiği gibi analog yayıncılıkta içerik hazırlama, yayın iletimi ve verici hizmetleri şeklindeki yayıncılık faaliyetleri aynı yayın kuruluşunun faaliyeti olarak, 3984 sayılı Kanun gereğince ağırlıklı olarak RTÜK sorumluluğunda yürütülmektedir. Sayısal yayıncılıkta ise faaliyet aşamalarına platform/çoklayıcı gibi çeşitli hizmet/altyapı alanları eklenmiştir. Yeni eklenen bu alanlar bakımından yapılan tespit ve değerlendirmeler aşağıdaki gibidir:

900 **1- Platform/Çoklayıcı İşletmeciliği:** Sayısal yayıncılıkta, yayınlanacak içeriğin sayısal kodlama ile çoklanması ve yayın demeti halinde vericiden yayına hazır hale getirilmesi için çoklayıcılık hizmeti bir zorunluluk arz ettiği için, bu alana ilişkin olarak düzenleme ihtiyacı da bulunmaktadır¹⁶.

¹⁶ Uydu platform ve kablo ortamından yapılacak analog/sayısal yayınlar için; 2813 ve 406 sayılı kanunlar esas alınarak yapılan yetkilendirmelerde, işletmecilerin Telekomünikasyon Hizmet ve Altyapılarına İlişkin Yetkilendirme Yönetmeliği’ne göre 2. Tip Telekomünikasyon Ruhsatı alma yükümlülüğü bulunmaktadır.

Hatırlanacağı üzere Kurumumuza RTÜK tarafından gönderilen Görüş'te aynen;

*“Sayısal yayıncılığa geçiş süreciyle beraber ortak anten sistemlerinin kurulması ve işletilmesi ile sayısal yayıncılıkta analog yayıncılıkta olmayan bir işlem halkası olan, çoğullayıcı (multiplexer) işletmeciliğinin gündeme gelmesi **ayrıca bir yetkilendirme zorunluluğunu** ortaya çıkarmıştır.”*

TK tarafından gönderilen Görüş'te de aynen,

910

“...karasal sayısal yayıncılık hizmeti ifadesinin Telekomünikasyon Kurumunca Karasal Sayısal Platform Hizmeti (KSPH) olarak ifade edildiği ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, ülkemizde KSPH sunacak olan sermaye şirketlerinin Telekomünikasyon Kurumu tarafından yetkilendirilmesinin planlandığı,

*KSPH işletmecisi, karasal sayısal platform şebekesini kurup işletebilecek ve içerik sağlayıcılarından aldığı yayınları ve interaktif hizmetleri **bir platformda çoklayarak**, çeşitli iletim ortamlarından karasal verici tesislerine ve tesisler üzerinden de kullanıcılara iletebilecektir.*

920

.. Taslak KSPH yetkilendirmesinde söz konusu hizmeti sunacak olan işletmecilerin, karasal sayısal platform şebekesine ait her türlü altyapıyı kurma ve işletme hakkına sahip olacakları ancak karasal verici tesisleri kurma ve işletme izni hususunda RTÜK mevzuatına da tabi olacakları şeklinde düzenlenmiştir.

Karasal sayısal platform hizmetini yürütmek isteyen sermaye şirketlerinin, RTÜK'den gerekli kıt kaynağı (yayın frekansını) almalarını müteakip Telekomünikasyon Kurumu tarafından verilecek 2. Tip Telekomünikasyon Ruhsatı ile yetkilendirilmeleri planlanmaktadır ”

930

ifadelerine yer verilmiştir. Görüldüğü üzere sayısal yayıncılığın gerçekleştirilebilmesini teminen en önemli yetkilendirme alanı olan platform/çoklayıcı işletmeciliği konusunda henüz bir düzenleme bulunmamaktadır.

2- Anten Taşıyıcı Yapıları: Sayısal yayıncılıkta, anten taşıyıcı yapılarının belirlenen emisyon noktalarında toplanabilmesi ve vericiler/antenlerinde aynı anten taşıyıcı yapıları (ortak anten tesisi işletmeciliği) üzerinden yapılabilmesi/ortak kullanılabilmesi için düzenlemeye ihtiyaç bulunmaktadır.

940

3984 sayılı yasanın Ek-1 maddesinde aynen;

“Bu Kanuna göre yayın izni verilen özel radyo ve televizyon kuruluşlarının, kendilerine tahsis edilen TV kanal ve radyo frekansından yapacakları yayınlarını, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun veya bu amaçla özel yayın kuruluşlarıyla ortak kuracağı şirketin görev ve sorumluluğunda işletilen verici tesislerinden yapmaları asıldır. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, verici tesislerinin kurulması, işletilmesi, yenilenmesi ve bu tesislerde değişiklik yapılması sırasında özel yayın kuruluşlarının ihtiyaçlarını da göz önünde tutar.

Kurulmasına izin verilen tesislerin bu Kanunda ve izin belgesinde öngörülen amaçlar için kullanılıp kullanılmadığı Üst Kurul tarafından denetlenir.

950

Özel radyo ve televizyon yayın kuruluşlarının Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun verici tesislerinden yararlanma usul ve esasları ile yıllık kira bedelleri Türkiye-Televizyon Kurumu tarafından belirlenerek Üst Kurulun onayıyla yürürlüğe konulur.”

ifadeleri yer almasına rağmen, RTÜK tarafından Kurumumuza gönderilen yazıda;

960 **“3984 sayılı RTÜK Kanunu’nun Ek-1. maddesi işletilmemektedir. Ancak Haberleşme Yüksek Kurulunun 24.03.2006 tarih ve 26/1 sayılı toplantısında alınan 2 No’lu kararda “...TRT’nin özel yayın kuruluşlarıyla birlikte verici işletim şirketi kurması, bu şirketin yapısı, hissedarların temsil ve ortaklık oranları yönetim yapısının belirlenmesi” yönünde karar alınmıştır. Ayrıca 3 No’lu kararda özetle karasal analog-sayısal paralel yayın aşamasına TRT ve özel yayıncı kuruluşların müşterek kuracakları verici işletim şirketi vasıtasıyla geçilmesi hususu üzerinde durulmuştur.**

3984 sayılı Yasanın 24. maddesinin 3.paragrafında “...televizyon kanal ve radyo frekanslarının ne kadarının hangi takvime göre ihaleye çıkılacağına ilişkin plan Haberleşme Yüksek Kurulu tarafından saptanarak bu çerçevede ihaleye çıkarılmak üzere Üst Kurula bildirilir” hükmü çerçevesinde ilgili Yasanın Ek-1. maddesinin işletilmesi hususu Haberleşme Yüksek Kurulunun kararı ile belirlenmiştir”

970 ifadelerine yer verilmiştir.

TK tarafından Kurumuza gönderilen Görüş’te ise;

980 **“Kurumumuz tarafından hazırlanan ve henüz taslak aşamasında olan “Anten ve Ortak Anten Sistem ve Tesislerinin Kurulmasına ve Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” e göre her bir emisyon noktasında bir tane anten kulesi ve her bir anten kulesinde birden fazla verici kurulabilecektir. Söz konusu vericilerin ortak kullanımını gerektiren teknik ya da hukuki kısıtlamalar/gerekseller söz konusunu olmayacaktır. Aynı kulede olmak kaydı ile teknik imkanlar el verdiği sürece ister aynı verici üzerinden ister ayrı ayrı vericiler üzerinden yayın gerçekleştirilebilecektir.”**

ifadeleri yer almaktadır. Ancak, Telekomünikasyon Kurumu’nun kamuoyu görüşüne de açmış olduğu “Anten ve Ortak Anten Sistem ve Tesislerinin Kurulmasına ve Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Taslağı” henüz yürürlüğe girmemiştir.

I. DEĞERLENDİRME

I.1. Anten A.Ş. ve Anten A.Ş.’nin Faaliyet Alanları

990 Bildirim Formu’nda, “Anten A.Ş.’nin temel kuruluş amacı, ulusal (T1), bölgesel (T2) veya yerel (T3) yayın lisansı veya geçici yayın izni almış olan yayın kuruluşlarına kendi verici veya yayın teçhizatlarını kurabilecekleri direk veya kule gibi anten yapıları sunmak ve tüm ülkeyi kapsayacak bir karasal sayısal yayın şebekesi kurmaktır.” olarak ifade edilmektedir. Bu kapsamda, Ana Sözleşme’de teşebbüsün yerine getireceği faaliyet alanları ile ilgili olarak;

“a- Ulusal, bölgesel, yerel yayın lisansı veya geçici izin almış bulunan televizyon kuruluşlarına kendi verici ve yayın teçhizatlarını kurabilecekleri direk veya kule gibi anten taşıyıcı yapıları kurmak, bu anten yapıları ve vericilerin işletilmesi için

- 1000 *gerekli olan her türlü altyapı hizmetini (elektrik, su gibi) tedarik etmek veya tedarikine aracı olmak,*
- b- Söz konusu anten yapıları ve vericilerde yayın iletimi ve nakline yarayan yayın teçhizatını satın alma, kiralama veya sair yöntemlerle temin ederek televizyon kuruluşlarına kiralamak ve vericilerin işletmeciliğini yapmak,*
- c- İlgili mercilerden gerekli izin ve lisansları almak şartıyla anten yapıları ve vericilerinin bakım, onarım ve sair teknik hizmetlerini ifa etmek,*
- 1010 *d- İlgili mevzuat çerçevesinde sahip olduğu anten taşıma yapıları ve teçhizatı vasıtasıyla alt yapı hizmet ve işletmeciliği yapmak,*
- e- RTÜK'ten yayın lisansı veya geçici yayın izni almış olan yayıncıların sahip oldukları lisans veya izin kapsamında yayın yapmalarını sağlayacak hizmetleri sunmak.”*

ifadelerine yer verilmiştir. Yukarıda yer verilen ifadelere bakıldığında, Anten A.Ş.'nin, Karar'ın sayısal yayıncılığın değer zinciri bölümünde anlatılan, iletim, verici, anten ve anten taşıyıcı yapı işletmeciliği alanlarında faaliyet göstermek istediği anlaşılmaktadır.

- 1020 *Ancak yine Bildirim Formu ve Ana Sözleşme'de yukarıda yer verilenler dışında yer alan “altyapı hizmet ve işletmeciliği yapmak” ve “bütün Türkiye'yi kapsayacak karasal sayısal yayın şebekesi kurmak” şeklindeki ifadelerden, Anten A.Ş.'nin yukarıda yer verilenler dışında özellikle çoklayıcılık/platform hizmetini de yapmayı amaçladığı düşünülmektedir.*

Konu ile ilgili olarak Anten A.Ş. tarafından Kurumumuza gönderilen yazıda yer alan;

- 1030 *“Anten AŞ'nin Ana sözleşmesinde yer alan “alt yapı hizmet ve işletmeciliği yapmak” ve “bütün Türkiye'yi kapsayacak karasal sayısal yayın şebekesi kurmak” ifadeleri ile sadece ortakları ile sınırlı kalmaksızın, yukarıda da belirtildiği üzere RTÜK'ten yayın lisansı almış bütün yayıncılara Türkiye'nin her köşesinde, içerik sağlama dışında kalan her türlü teknik desteği ve olanakları sağlamak, bu amaçla tüm Türkiye'yi kapsayacak şekilde karasal sayısal yayıncılık zincirinde yer alan “çoklayıcı”, “iletim” “verici” ve “anten” hizmetleri konusunda faaliyet göstermesi amaçlanmaktadır.*

- 1040 *Anten A.Ş.'nin Türkiye coğrafyasının en az 70% sini kapsayacak şekilde DVB-T yayını yapmak amacıyla, ayrılacak frekans sayısına bağlı olmak kaydıyla, önce 4 multiplex üzerinden 28 TV yayını, devamında da ihtiyaca göre UHF şebekesinde ayrılacak frekanslara bağlı olmak üzere 300 e kadar TV yayını yapmak amacıyla gerekli verici şebekesini gerekli yatırımı yaparak kurmak, işletmek ve bakımını yapmak amacı ile kurulması amaçlanmıştır. Anten A.Ş. bu servise ek olarak DVBT yayınının ilave servisleri olan DVB-H (Cep telefonlarına veya cep TV-avuçiçi- alıcılarına yönelik TV yayını) cihazlara da mobil yayın iletilmesi amacıyla iletim servisi verecek bir şebekeyi işletiyor olacaktır.*

- 1050 *Ayrıca, DVBT yayınlarının kullanıcıya bir paket olarak erişme zorunluluğu, bugün şehrin değişik noktalarına dağılmış her bir yayıncının verici kulelerinin tek bir noktada toplanması sonucunu doğuracaktır. Bu nedenle Anten A.Ş.'nin bir*

hedefi de, özellikle büyük şehirlerde, aynı zamanda şehrin sembolü olacak tek ve özellikli anten kulelerini kurmak ve işletmek olacaktır. Bu kulelerde çeşitli kullanım alanları, gezi terasları, TV yayıncılarına servis vermek üzere TV stüdyoları ve TV yapım alanları vb yer alabilecektir.

ifadeleri ile konu netliğe kavuşmuştur. Bir başka deyişle Anten A.Ş., içerik (yayıncılık) hizmeti haricinde; iletim, çoklayıcılık, verici, anten sistemi ve anten taşıyıcı yapı hizmeti faaliyetlerinin tümünü gerçekleştirmek üzere kurulmuş bir oluşuma işaret etmektedir¹⁷⁻¹⁸.

1060

Aşağıda yer verilen Tablo'dan görüldüğü üzere, Anten A.Ş., hemen hemen bütün ulusal televizyon yayıncıların birlikte oluşturduğu bir yapı görünümü arz etmektedir. Teşebbüsün ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: Anten A.Ş. Ortaklık Yapısı

Hissedar	Yayın Adı	Hisse Grubu	Hisse Adedi	Reklam Gelirlerine Göre 2006 Yılı Pazar Payları (%) ¹⁹
Merkez ATV Prodüksiyon A.Ş.	ATV	A	10	(....)
AKS Televizyon Reklamcılık ve Filmcilik Sanayi ve Ticaret A.Ş.	Show TV	A	10	(....)
DTV Haber ve Görsel Yayıncılık A.Ş.	Kanal D	A	10	(....)
Işıl Televizyon Yayıncılık A.Ş.	Star TV	A	10	(....)
Eko TV Televizyon Yayıncılık A.Ş.	CNN TURK	A	10	(....)
NTV Radyo ve Televizyon Programcılığı A.Ş.	NTV	A	10	(....)
Yeni Dünya İletişim A.Ş.	Kanal 7	A	10	(....)
Huzur Radyo TV A.Ş.	Fox	A	10	(....)
Teleon Reklamcılık ve Filmcilik Sanayi Tic. A.Ş.	Kral TV	A	10	(....)
Samanyolu Yayıncılık Hizmetleri A.Ş.	Samanyolu TV	A	10	(....)
Merkez Televizyon A.Ş.	Kanal 1	A	10	(....)
MNG TV Yayıncılık A.Ş.	TV 8	A	10	(....)
Enformasyon Reklamcılık ve Filmcilik Sanayi ve Tic. A.Ş.	CNBC-e	A	10	(....)
Cinebeş Filmcilik ve Yapımcılık A.Ş.	Cine5	A	10	

¹⁷ Bildirim Formu'nda, analog ve sayısal yayıncılığın paralel yürütüleceği döneme ilişkin olarak yer alan;

"Ancak ülkemiz bakımından TV yayınları günümüz itibariyle analog yayın üzerinden gerçekleştirilmekte olup Anten A.Ş.'nin kurup işleteceği anten taşıyıcı yapıları ve verici istasyonları, şirketin kuruluş aşamasında analog yayınlar için hizmet verecektir."

ifadelerinden, Anten A.Ş.'nin halihazırdaki analog yayıncılara da, paralel yayın döneminin sona ermesine kadar, geçici bir süreliğine hizmet vereceği anlaşılmaktadır. Ancak Anten A.Ş.'nin esas kuruluş amacının bu olmaması ve söz konusu hizmetinde ancak analog yayıncılık sona erene kadar sürecek olması karşısında, Karar'da bu faaliyet alanına ilişkin bir değerlendirme yapılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

¹⁸ Her ne kadar Anten A.Ş.'nin içerik ile ilgili bir faaliyeti olmadığı görülsede dahi, Anten A.Ş.'nin ortakları arasında yayın yapan ulusal yayıncıların tamamının bulunduğu düşünüldüğünde (Anten A.Ş. ortağı olmayan diğer ulusal yayın kanalları şunlardır: Flash TV, HBB, Kanal 6, Meltem TV, BRT TV, Yeni TV, TV 5, Türkeli TV, Işık TV, Tempo TV), içeriğin çok büyük bir bölümünün de söz konusu yapının ortakları tarafından sağlanacağını ifade etmek yanlış olmayacaktır.

¹⁹ Reklam gelirleri ulusal televizyon yayıncılığı pazarına ilişkin olup, rakamlar, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na gönderilen 10.8.2007 tarih ve 2834 sayılı Rekabet Kurumu 2. Daire Görüşü'nden alınmıştır.

Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu	TRT 1	B	10	(....)
Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu	TRT 2	B	10	
Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu	TRT 3	B	10	
Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu	TRT 4	B	10	
Yaşam Televizyon Yayın Hizmetleri A.Ş.	Kanal Türk	C	3	
KTV Yayıncılık ve Reklam Sanayi Ticaret A.Ş. (İç Anadolu)	Kanal A	C	3	
Sakarya Kent Radyo ve Televizyon San. Ve Tic. A.Ş. (Marmara)	Showroom TV	C	3	
Polo Televizyon Radyo Yayın Yapım ve Tanıtım A.Ş.	Kanal A	C	1	
Ciner Televizyon Prodüksiyon A.Ş.	İzmir TV	C	1	
TOPLAM				99

I.2. Bildirimin 4054 sayılı Kanun'un 7. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi

1070 Anten A.Ş.'nin kuruluş ve işleyişi tarafların üzerinde anlaştığı Ana Sözleşme vasıtasıyla gerçekleştirilmektedir. Kurumumuza ayrıca Ana Sözleşme dışında ortaklar arasında (yazılı) başka bir anlaşma bulunmadığı bildirilmiştir. Bildirimin konusunun, Anten A.Ş.'nin kuruluşuna 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ çerçevesinde izin verilmesi talebi olması nedeniyle, öncelikle söz konusu işlemin bir birleşme/devralma işlemi olup olmadığı belirlenmesi gerekmektedir. Bilindiği üzere, Rekabet Kurulu'nun 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanarak çıkardığı 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin (c) bendinde;

1080 *“Amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve malvarlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkan ve taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmayan ortak girişimler (joint-venture).”*

birleşme veya devralma sayılan hallerden biri olarak sayılmıştır. Yukarıdaki tanımda belirtilen unsurları taşıyan ortak girişim işlemleri bir birleşme veya devralma (yoğunlaşma) niteliği taşıırken, söz konusu unsurları taşımayan ortak girişim işlemleri ise teşebbüsler arası anlaşma olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla, tanımdaki unsurları taşımayan ortak girişim işlemleri 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi yerine 4. ve 5. maddesi çerçevesinde inceleme konusu yapılabilmektedir.

1090 Dosya konusu bildirimde taraflar Anten A.Ş.'nin 1997/1 sayılı Tebliğ'deki ortak girişim tanımının unsurlarını taşıdığını iddia ederek işleme izin verilmesini talep etmektedir.

Bir ortak girişim işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında birleşme veya devralma işlemi sayılabilmesi için;

- Ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması (ortak kontrol),
- Ortak girişimin 'bağımsız bir iktisadi varlık' olarak ortaya çıkması,
- İşlemin taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmaması

unsurlarının tümünün varlığı birlikte aranmaktadır.

Anten A.Ş.'nin kurulmasına yönelik işlemin yukarıda belirtilen unsurları taşıyıp taşımadığı, tarafların bu unsurlara ilişkin görüşlerine de yer verilerek aşağıda sırasıyla değerlendirilmektedir.

1- Ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması (ortak kontrol)

1110 Bir ortak girişim işleminin birleşme veya devralma sayılan hallerden birini oluşturabilmesi için öncelikle en az iki tarafça ortak kontrol edilen bir teşebbüsün kurulması gereklidir. Bu çerçevede, Anten A.Ş. taraflarının Şirket'in kontrolünü paylaşmış paylaşımadıkları değerlendirilmelidir.

Taraflar, bildirimde, "*Anten A.Ş. Ana Sözleşmesi'nde hissedarların sahip olabileceği en yüksek hisse miktarına ilişkin üst sınırlar, Şirket'in karar organlarının oluşumu ve karar alma süreçlerine ilişkin maddeleri incelendiğinde Anten A.Ş. üzerinde belirli bir şirket veya hissedarlar grubunun müstakil kontrolünün engellendiği ve tüm hissedarların ortak kontrolünün tesis edildiği*"ni belirtmektedir.

1120 Bu bakımdan Anten A.Ş.'ye bakıldığında, Anten A.Ş.'nin, henüz yeni kurulmuş ve tam olarak faaliyete geçmeyen bir teşebbüs niteliğini taşıdığı görülmektedir. Şirket Türkiye'de ulusal, bölgesel ya da yerel düzeyde faaliyette bulunan 20 tüzel kişi (televizyon yayıncısı) tarafından 13.4.2007 tarihinde kurulmuştur²⁰.

1130 Şirket Ana Sözleşmesi'ne göre Anten A.Ş.'nin sermayesi 19.100.000 YTL'dir. Her biri 100.000 YTL nominal değerinde olan 191 adet hisseye ayrılmış olan söz konusu hisselerin, 140 adedi (yaklaşık %73) A Grubu, 40 adedi (yaklaşık %21) B Grubu ve kalan 11 adedi (yaklaşık %6) de C Grubu hisseler olarak sınıflandırılmıştır. A Grubu hisselerine (TRT hariç) ulusal yayıncı kuruluşlar, B Grubu hisselerine TRT, C grubu hisselerine ise diğer yayıncılar (bölgesel ya da yerel) sahip olabilecektir. Bahse konu hissedarlık özelliğini kaybeden tüzel kişiler hisselerini devretmek zorundadır.

1140 Şirket Genel Kurulu'nda toplantı nisabı olarak sermayenin %51'ini elinde bulunduran hisse sahiplerinin hazır bulunması yeterli bulunmuş ve hazır bulunanların salt çoğunluğu ile de karar alınabileceği öngörülmüştür. Özel olarak ise, Şirket sermaye artışları ve ana sözleşme hükümlerinin değiştirilmesine ilişkin kararlar ile Şirketin feshi ve tasfiyesine ilişkin kararların toplam sermayenin %70'ini temsil eden ortakların ve TRT temsilcisinin olumlu oy kullanması şartına bağlandığı görülmektedir. Ayrıca, Ana Sözleşme uyarınca A grubu hissedarların her birinin şirkette doğrudan veya dolaylı olarak sahip olabileceği hisse miktarının şirket toplam sermayesinin %25'i ile sınırlandırıldığı göz önüne alındığında, hisselerin yaklaşık %21'ine sahip olan TRT ve halihazırda DTV, Işıl ve Eko TV vasıtasıyla Anten A.Ş. hisselerinin yaklaşık %15'75'ine sahip olan Doğan Grubu dahil olmak üzere, herhangi bir teşebbüsün Genel Kurul'da tek başına karar alabilme gücüne sahip olmadığı anlaşılmaktadır.

Şirket Yönetim Kurulu ise, Ana Sözleşme'ye göre A Grubu hissedarlar arasından seçimin yapıldığı yılın bir önceki takvim yılında tüm gün ve tüm izleyicilerde yıllık ortalama izlenme oranı en yüksek ilk dört kanalın sahibi hissedarlarının her birine temsilen 1 üye olmak üzere toplam 4 üye, TRT'nin belirleyeceği 2 üye, diğer

²⁰ Anten A.Ş.'nin tarafı olan bazı tüzel kişiler aynı ekonomik bütünlüğün bir parçası olduğu durumlarda 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlemin taraflarının sayısı 20'den az olacaktır.

1150 hissedarların belirleyeceği adaylar arasından seçilecek 3 üye ve Ulaştırma Bakanlığı'nın belirleyeceği 1 üye olmak üzere toplam 10 kişiden oluşacaktır. Yönetim Kurulu'nda toplantı ve karar yeter sayısı bakımından özel bir düzenleme getirilmemektedir.

1160 Anten A.Ş.'nin hisse yapısı, Genel Kurul ve Yönetim Kurulu'nda toplantı ve karar yeter sayıları incelendiğinde, sermaye artışları ile ana sözleşme hükümlerinin değiştirilmesinde B Grubu hissedarın (TRT) olumlu oyunun şart koşulduğu görülmekle birlikte, genel olarak Şirket'in günlük işlerinde A Grubu hissedarların etkisinin olacağı anlaşılmaktadır. Ancak A Grubu hissedarlar arasında herhangi bir teşebbüsün Şirket'i tek başına kontrol edemeyeceği, dolayısıyla Anten A.Ş.'nin işlem taraflarınca ortak kontrol edileceği anlaşılmaktadır.

2. Ortak Girişimin Bağımsız Bir İktisadi Varlık Olarak Ortaya Çıkması

1170 Bir ortak girişimin birleşme veya devralma işlemi olarak değerlendirilebilmesi için mevcudiyeti gereken unsurlardan ikincisi, ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması, bir başka ifadeyle tam işlevsel olma hüviyetine sahip olmasıdır. Söz konusu bağımsızlık, ortak girişimin, taraflarından stratejik kararların alınması bakımından tamamen ayrı hareket etmesini değil, operasyonel anlamda taraflardan bağımsız faaliyette bulunabilmesini ifade etmektedir. Bu çerçevede, ortak girişim bir pazarda o pazardaki teşebbüslerin normalde yürüttüğü faaliyetleri, kendisini oluşturan taraflardan bağımsız yürütebiliyor olmalıdır.

Taraflar bildirimde özetle, bu konudaki Avrupa Birliği (AB) mevzuatı hükümlerine de atıfta bulunarak;

- Anten A.Ş.'nin sınırsız süreli olarak kurulduğunu,
- Sadece taraflara değil dijital yayıncılığın verdiği imkanlarla yayınları çeşitli el cihazlarına aktaracak olan bir şebeke olarak da hizmet sunacağını,
- 1180 - Tarafların Anten A.Ş.'ye sermaye dışında herhangi bir altyapı devretmeyeceklerini,
- Anten A.Ş.'nin dijital yayıncılığa uygun yeni bir altyapı oluşturacağını,
- Şirket'in 20 milyon YTL'lik sermayesinin başlangıç yatırımları için yeterli olacağını ve ayrıca Şirket'in gerekli ekipman yatırımını leasing yoluyla almayı planladığını,
- Söz konusu yatırımlar için fizibilite çalışmalarının yapıldığını ve gerekli yöneticilerin istihdamı için Yönetim Kurulu kararlarının bulunduğu

1190 belirterek, ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkacağını iddia etmektedir.

Bu çerçevede, Anten A.Ş.'nin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkıp çıkmadığı, Anten A.Ş.'nin yapısı, kurucu taraflarla ilişkisi ve göstereceği faaliyet alanları dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Söz konusu değerlendirme yapılırken, AB Komisyonu tarafından yayınlanan ve Komisyon'un tam işlevsel ortak girişimler de dahil olmak üzere birleşmelerle ilgili yetki alanını belirleyen konular hakkında açıklamalara yer verdiği Duyuru'da belirtilen unsurlar dikkate alınmıştır. Bu noktada, ortak girişimlerin tam işlevsel olup olmadığının değerlendirilmesi bakımından ilgili Komisyon Duyurusu'nun tam işlevsellik bakımından özellikle ilk yıllarda ortak girişimin taraflara

1200 bağımlı olması hoş görülmekle birlikte, her bir işlemin kendi şartları, özellikle ortak girişimin faaliyet gösterdiği pazar(ların) özellikleri içerisinde değerlendirileceği belirtilmelidir.

Duyuruya göre, tam işlevsel ortak girişimin unsurlarından birisi bir pazarda bağımsız hareket edebilmek için yeterli kaynaklara sahip olunmasıdır. Yeterli kaynaktan kasıt, ortak girişimin günlük işlemlerini yürütmek üzere atanmış bir yönetiminin olması ve sermaye, personel ve malvarlığı gibi kaynaklara erişebilmesidir. Özellikle personel bakımından başlangıç döneminde, ortak girişimin taraflardan ya da üçüncü kişilerden personel temininde bulunabileceği ancak taraflarla üçüncü kişilere ortak girişimin sunacağı hizmetler bakımından ticari olarak eşit davranılması halinde taraflardan personel temininin tam işlevselliği etkilemeyeceği belirtilmektedir.

1210 Anten A.Ş.'nin yukarıda belirtildiği üzere belirlenmiş 20 Milyon YTL'lik bir sermayesi bulunmaktadır. Ayrıca gönderilen Yönetim Kurulu kararlarından Şirket'e bir merkez binası kiralanması, profesyonel yöneticiler atanması ve ekipmanlar için ihale çalışmalarının yapılması amacıyla kararlar alındığı görülmektedir. Bunlara ek olarak, Şirket'in 38 kişiden oluşan bir organizasyon haline gelmesinin öngörüldüğü taslak organizasyon şemasından anlaşılmaktadır.

1220 Anten A.Ş.'nin faaliyet alanı olarak belirlenen analog yayıncılar için verici ve anten hizmetlerinin mevcut durumda her bir yayıncının kendi bünyesinde gerçekleştiriliyor olması, sayısal yayıncılık açısından ise söz konusu hizmetin halihazırda ortaya çıkmamış olması nedeniyle içerik hariç öngörülen diğer tüm aşamaların henüz herhangi bir teşebbüs tarafından sağlanmıyor olması nedeniyle, Anten A.Ş.'nin tam işlevsellik bakımından karşılaştırılabileceği bir teşebbüs bulunmamaktadır.

1230 Tam işlevsel ortak girişimin ikinci unsuru ortak girişimin, taraflarının spesifik bir işlevinin ötesinde faaliyet gösterip göstermediğidir. Buna göre, ortak girişimin pazara yönelik olmadan tarafların faaliyet alanlarına ilişkin spesifik bir faaliyeti (Ar-Ge, dağıtım gibi) yürütmek üzere kurulması ve sadece taraflara yönelik faaliyette bulunması bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkmasını engellemektedir.

1240 Bu açıdan bakıldığında, Anten A.Ş. hemen hemen bütün ulusal televizyon kanalı sahibi şirketler ile bazı bölgesel ve yerel televizyon şirketleri tarafından kurulan bir ortak girişim konumundadır. Bu çerçevede, analog yayınlar için anten ve verici hizmetleri bakımından Anten A.Ş. mevcut durumda her bir teşebbüsün kendi bünyesinde verdiği hizmeti yayıncılara sağlayacaktır. Anten A.Ş., anten ve verici hizmetleri bakımından, tarafların spesifik bir işlevi ile ilgili faaliyette bulunacaktır ve faaliyetleri büyük oranda taraflara yönelik olacaktır. Ayrıca, 2012 yılında analog yayınların sona ereceği öngörüldüğünden, bu kadar kısa bir süre için söz konusu faaliyetler bakımından Şirket'in taraflarından bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması ayrıca mümkün görünmemektedir²¹.

Anten A.Ş.'nin, daha önce belirtildiği gibi, içerik hizmetleri hariç sayısal yayıncılığın daha önce belirtilen, iletim, çoklayıcılık, verici, anten taşıyıcı yapılar ve anten hizmetleri olmak üzere değer zincirindeki hizmetlerin neredeyse tümünü sağlaması

²¹ Karar'ın ilerleyen bölümlerinde detaylı bir şekilde ele alınacağı üzere, Anten A.Ş.'nin faaliyeti olarak ifade edebileceğimiz "karasal sayısal iletim hizmeti", sayısal yayın hizmetinden tamamen farklı bir alanı ifade etmektedir. Ancak Anten A.Ş. hissedarlık yapısı dikkate alındığında, Anten A.Ş.'nin konumu spesifik bir faaliyeti yerine getirmekten daha çok, hissedarlara hizmet olarak şekillenmektedir.

öngörülmektedir. Gelecek bölümde detaylı olarak ele alınacağı üzere, mevcut analog yayıncıların sayısal yayıncılıkta da önemli aktörler olabilecek olmaları, Anten A.Ş.'nin büyük oranda hissedarlarına hizmet veren bir konumda olacağını göstermektedir.

1250 İkinci unsura ilişkin değerlendirmelere paralel olarak ortak girişimlerin tam işlevsel olup olmadığına ilişkin üçüncü unsur, ortak girişim ile tarafların önemli miktarlarda alım-satım ilişkisi içerisinde olup olmadığıdır. Yukarıda değinildiği üzere, Anten A.Ş. büyük oranda hissedarlarına hizmet veren, onların yayınlarını çoklayan ve dağıtan bir konumda olacaktır. Zira, Bildirim Formu'nda yer verilen bilgilerden de görüleceği üzere halihazırda değişik platformlardan yayını yapılan Türkçe televizyon kanallarının ve dolayısıyla içeriğin neredeyse tamamı Anten A.Ş. taraflarınca sağlanacaktır. Ayrıca, söz konusu hizmetlerin, işlem tarafı olan yayıncılar dışındaki teşebbüslere de (yeni yayın lisansı alabilecek teşebbüsler) verileceği belirtilmiş olmakla birlikte, mevcut durumdaki hemen hemen bütün ulusal yayıncıların Anten A.Ş.'nin tarafı olduğu düşünüldüğünde, söz konusu teşebbüslere verilen hizmetlerin Anten A.Ş.'nin faaliyetlerinin çok küçük bir kısmını oluşturacağı görülmekte olup, bu durumun uzun vadede değişeceği yönünde bir gösterge bulunmamaktadır. Dolayısıyla, Anten A.Ş.'nin taraflara hizmet sağlamadan uzun vadede piyasada bağımsız olarak var olamayacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla, Anten A.Ş.'nin hizmetlerini büyük oranda hissedarları için üreten ve bir anlamda hissedarlarının yayınlarını çoklayan ve dağıtan bir platform haline gelecek olmasından dolayı, söz konusu Şirketin tam işlevsel bir ortak girişim olma niteliğinin mevcut olmadığı anlaşılmaktadır.

1270 Bunlara ek olarak, ortak girişimin pazardaki faaliyetlerinin kalıcı olup olmayacağı bakımından Anten A.Ş.'nin sınırlı bir süre ile kurulmadığı belirtilmelidir. Ancak bu bölümde ele alınan ortak girişimin bağımsız bir iktisadi varlık olabilmesi için gerekli kaynaklara sahip olması bakımından yapılan değerlendirmeyle ilişkili olarak, Anten A.Ş.'nin henüz söz konusu faaliyetler için gerekli izin ya da yetkilendirmeler almadığı da ayrıca vurgulanmalıdır. Daha önce de belirtildiği üzere bu konudaki düzenlemeler bakımından var olan belirsizlik nedeniyle, söz konusu yetki ve izinlerin olmaması ya da mevcut yayıncılara verilen lisans ya da izinlerin fiilen Anten A.Ş. aracılığıyla kullanılması, Anten A.Ş.'nin taraflarına bağımlılığını ve piyasada kalıcı faaliyetler yürütebilmesinin söz konusu olmadığını göstermektedir. RTÜK tarafından gönderilen yazıdaki ifadeler bu durumu doğrular niteliktedir:

“Sayısal yayıncılığa geçiş süreciyle beraber ortak anten sistemlerinin kurulması ve iletilmesi ile sayısal yayıncılıkla analog yayıncılıkta olmayan bir işlem halkası olan, çoğullayıcı (multiplexer) işletmeciliğinin gündeme gelmesi ayrıca bir yetkilendirme zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır.

Frekans tahsisi 3984 sayılı Yasa kapsamında faaliyet göstermek için yükümlülüklerini yerine getiren ve Üst Kurulca yetkilendirilen radyo ve televizyon kuruluşlarına yapılmaktadır.

1290 *...Karasal sayısal yayıncılık hizmetinde bulunacak kuruluşlara Üst Kurulca yetkilendirme hususu karasal sayısal yayıncılık teknolojisine uygun olarak yayıncı kuruluşlara yapılacaktır. Yayıncı kuruluşlar sayısal yayın teknolojisi gereği yayın hizmetini platform işletmeciliği kapsamında yapmak zorundadırlar. Kullanılacak frekans yayıncı kuruluşta tahsisli olup fiilen multipleks işletmecisi aracılığı ile kullanılacaktır.”*

1300 Bütün bu unsurlar bir arada değerlendirildiğinde, bazı unsurların varlığı mevcut olsa da, özellikle hizmetlerini büyük ölçüde taraflarına sağlayacak olması ve (frekans, izin, vs. gibi) taraflarca sağlanan kaynaklar olmadan kalıcı olarak faaliyet gösteremeyeceği göz önüne alındığında, Anten A.Ş.'nin bağımsız bir iktisadi varlık olarak değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

3. İşlemin taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmaması

1310 Yukarıda yer verildiği üzere, Anten A.Ş.'nin, özellikle uzun vadede hizmetlerinin büyük kısmını taraflara sunacak olması nedeniyle bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması bir başka deyişle tam işlevsel bir ortak girişim niteliği sakatlanmaktadır. Bununla birlikte, bir ortak girişim tam işlevsel olsa bile, bir birleşme veya devralma olarak değerlendirilebilmesi için söz konusu işlemin taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisinin olmaması gerekmektedir.

Anten A.Ş.'nin esas kuruluş amacının analog yayıncılığa yönelik olmaması ve söz konusu yayınların yakın bir gelecekte sona erecek olması nedenleriyle, bu faaliyet alanına ilişkin bir değerlendirme yapılmasına gerek olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

1320 Karar'ın ilerleyen bölümlerinde daha detaylı ele alınacağı üzere, karasal sayısal yayınların iletimi bakımından, işlemin, taraflar arasındaki rekabeti sınırlayıcı amaç ve etkiye sahip olduğu düşünülmektedir. Daha önce de belirtildiği üzere, esasen karasal sayısal yayın mevcut karasal yayın iletim sisteminin değişmesi ve frekansların daha verimli kullanılması sonucunu ortaya çıkaracaktır. İçerik hizmetlerinin sağlanması bakımından birbiriyle rekabet eden Anten A.Ş. tarafları, Anten A.Ş.'nin faaliyet göstereceği iletim hizmeti bakımından da (özellikle çoklayıcı ve verici hizmetlerinin sağlanması gibi) esasen rekabet edebilecek bir konuma sahiptirler. Bir başka ifadeyle, işlem taraflarının bir kısmı, karasal sayısal iletim hizmeti dahilindeki altyapı/hizmetler bakımından potansiyel rakip konumundadır. Daha önceki bölümlerde detaylarıyla anlatıldığı üzere, söz konusu hizmetlerden özellikle platform işletmeciliğinin tek bir teşebbüs tarafından yapılmasını gerektirecek bir teknik zorunluluk bulunmadığı gibi düzenleyiciler de genellikle bu alanın değişik platformların rekabeti içerisinde yürütülmesini öngörmektedir. Anten A.Ş. vasıtasıyla yayıncıların sayısal yayıncılığın belli aşamaları için ortak bir şirket kurmaları özellikle frekansların kullanımıyla ilgili olarak çoklayıcı hizmetlerinde ortaya çıkması beklenen rekabetin ortadan kaldırılması anlamına gelmektedir. Bir başka ifadeyle, Anten A.Ş.'nin mevcudiyeti ile birlikte ülkemizde karasal sayısal yayıncılığın tek bir platform/altyapı üzerinden iletilmesi ve bu alanda rekabetin ortadan kaldırılması durumuyla karşılaşılacaktır. Söz konusu platformun oluşturulmasına aynı zamanda Evrensel Hizmet Fonu²² vasıtasıyla kamu kaynağı aktarılmasının planlanıyor olması da olası platform işletmecilerinin ortaya çıkmasının önünde ciddi bir engel oluşturacaktır. Bu durum ayrıca, frekans tahsisi aşamasında yapılacak ihalede de rekabetin ortadan kaldırılmasına yol açabilecektir.

²² 2006/10318 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile; 5369 sayılı Kanunda yer alan "evrensel hizmet" kapsamına sayısal yayıncılığın karasal sayısal vericiler üzerinden ülkemizdeki yerleşim alanlarının tamamını kapsayacak şekilde sunulmasına yönelik hizmetler de dahil edilmiştir. Anılan Kanunda "**Evrensel hizmet: Coğrafi konumlarından bağımsız olarak Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde herkes tarafından erişilebilir, önceden belirlenmiş kalitede ve herkesin karşılayabileceği makul bir bedel karşılığında asgari standartlarda sunulacak olan, temel internet erişimi de dahil elektronik haberleşme hizmetlerini**" ve "**İşletmeci: Kurum ile yapılan görev ve imtiyaz sözleşmeleri ile ruhsat ve genel izin uyarınca elektronik haberleşme hizmetlerini yürüten ve/veya elektronik haberleşme alt yapısını işleten bir sermaye şirketini**" ifade etmektedir.

Bunun yanında, yasal düzenlemelerdeki belirsizlikler nedeniyle ve Ana Sözleşme'de ortak girişim ile tarafların rekabet etmeyeceklerine ilişkin hüküm getirilmediğinden yakın bir gelecekte taraflardan birinin ya da birkaçının ortak girişimin faaliyet alanında faaliyet gösterip göstermeyeceği dolayısıyla ortak girişim ile taraflar arasında rekabetin sınırlandırılmasının ortaya çıkıp çıkmayacağı hakkında değerlendirme de yapılamamaktadır. Taraflardan birinin tek başına ya da diğerleriyle birlikte, ortak girişimin faaliyet göstereceği alanlardan biri ya da birkaçında faaliyette bulunması da önemli rekabet sorunları ortaya çıkarabilecektir.

1350

Bu bölümde yapılan değerlendirmeler ışığında, Anten A.Ş.'nin bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkmayacağı, mevcut koşullar altında Şirket bağımsız bir iktisadi varlık olarak kabul edilse dahi, işlemin taraflar arasında rekabeti sınırlayıcı amacı ve etkisi olması dolayısıyla, işlemin her hal ve karda 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi anlamında birleşme veya devralma sayılan bir hal oluşturmayacağı ve yapılan bildirim Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır.

1360

Tarafların, bildirim formunda işleme birleşme veya devralma olarak izin verilmediği takdirde bildirim bir menfi tespit başvurusu ya da muafiyet bildiri olarak değerlendirilmesini talep ettikleri görülmektedir. Bu çerçevede, işleme yönelik 4054 sayılı Kanun'un 4 ve 5. maddelerine göre yapılan değerlendirmeler aşağıda yer almaktadır.

I.3. Ortak Girişim Anlaşmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

1370

Bilindiği gibi 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre rekabeti kısıtlama, engelleme ya da bozma amacı ya da etkisi olan anlaşmalar hukuka aykırı ve yasaktır. Daha önce de dile getirildiği üzere, Anten A.Ş. (ve dolayısı ile ortak girişim anlaşması) özellikle sayısal yayıncılık faaliyetinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli olan altyapı ve hizmetleri sunmak amacıyla meydana getirilmiştir. Bir başka deyişle, anlaşma ile teşkil edilen ortak girişim; sayısal yayıncılık çerçevesinde ortaya çıkacak hizmet/altyapı faaliyetleri olan çoklayıcılık, iletim, verici, anten ve anten taşıyıcı yapıları işletmeciliğinin (dolayısı ile Karasal Sayısal Platform İşletmeciliği) tamamını yapmak üzere kurulmuştur. Bu durumun dört mevcut sonucundan bahsetmek olanaklıdır:

1380

- Anten A.Ş.'nin sayısal yayıncılık iletim faaliyetlerinin tamamını yapabilecek olması, ayrı ayrı rekabetçi piyasa yapılanmasının mümkün olduğu alanlarda *fiili bir tekelin* doğmasına neden olacaktır²³. Bilindiği gibi Anten A.Ş. hemen hemen bütün ulusal yayıncıları içerisinde barındıran bir oluşumdur. Bu anlamda bu oluşum dışında yer alan bir teşebbüsün, geriye kalan talebin yetersizliği karşısında, bu alanlara yatırım yapması ve söz konusu alanlarda bir piyasalaşmanın ortaya çıkması olanaklı görülmemektedir. Dolayısı ile Anten A.Ş. gibi bir yapının mevcudiyeti, bu alanlarda rekabetçi piyasa yapılanmasının önündeki en büyük engel olacaktır²⁴.

²³ Bu durumun olumsuz etkisi yalnızca sayısal yayıncılık iletim hizmeti ile sınırlı olmayacağı gibi örneğin bu frekans (şebeke) üzerinden verilecek olan internet benzeri yayın dışı diğer hizmetlerinde tek bir teşebbüs eliyle sunumu şeklinde de ortaya çıkacaktır.

²⁴ Tablo 3'de yer aldığı üzere, Anten A.Ş. ortaklarının ulusal televizyon yayıncılığı piyasasındaki pazar payları toplamı yaklaşık %99'dur.

- 1390 - Bilindiği gibi Anten A.Ş.'nin ortakları özellikle ulusal yayıncı sıfatına haiz teşebbüslerdir. Bir başka deyişle, söz konusu ortaklık, sayısal yayıncılık iletim hizmetini (tüm aşamaları ile birlikte) verebilecek potansiyel rakiplerin²⁵ bir araya gelmesi ile oluşturulmuştur. Anten A.Ş. gibi bir yapının mevcut olmadığı bir durumda, sözü edilen teşebbüslerin (veya ikili, üçlü ortaklıkların) veya yeni yayıncıların (işletmecilerin) bu alana girip yatırım yapmaları en muhtemel senaryo olarak görülmektedir. Bu anlamda özellikle altyapı hizmeti satın alacak yayıncıların ve platform işletmecilerinin doğrudan hizmet sunacağı tüketicilerin tercih haklarının kısıtlanması ile rekabetçi bir piyasa yapılanmasından elde edilebilecek tüm faydaların engellenmesi söz konusu olacaktır.
- 1400 - Sayısal yayıncılık iletim hizmetinin, tek fakat yayıncılardan bağımsız üçüncü taraflarca yerine getirilmesi ile bu tek teşebbüsün Anten A.Ş. olması arasında dahi, bu oluşumun piyasadaki rekabete etkisi bakımından önemli farklılıklar ortaya çıkabilecektir. Anten A.Ş. her ne kadar önemli büyüklükteki yayıncıların tamamını bünyesinde barındırıyor da, daha küçük ya da halihazırda ortak olmayan veya potansiyel yayıncıların Anten A.Ş.'den hizmet satın alması muhtemel görünmektedir. Bu durumda Anten A.Ş.'nin, ortaklarının yayıncılık alanındaki rakiplerine girdi temin etmesi gündeme gelmektedir. Bu durum birçok kötüye kullanmayı gündeme getirebileceği gibi, rekabetin bulunmadığı bu alanların maliyetli bir süreç olsa da ayrıca bu açılardan da düzenlenmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.
- 1410 - Bilindiği gibi frekansın kıt kaynak olması nedeniyle yayıncılık alanına girişler için teknolojik bir engelin varlığı mevcuttur. Bir başka deyişle, yayıncılık sınırlı sayıda oyuncunun faaliyet gösterebileceği bir pazar yapısı arz etmektedir. Her ne kadar sayısal yayıncılık alanında faaliyet gösterecek işletmeci sayısı analog yayıncılıktan fazla olsa dahi, bu durum, platform işletmeciliği de göz önüne alındığında, pazara girişler için rekabet edileceği (Kanun'da yer aldığı şekliyle tahsislerin ihale ile yapılacağı) gerçeğini değiştirmemektedir. Bu anlamda, paralel yayın döneminde, mevcut yayıncıların ve dolayısı ile Anten A.Ş.'nin sahip olacağı avantajların, frekansın tahsisi için yapılacak ihalede gerçekleşmesi beklenen rekabetçi süreçleri de iki noktada olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülmektedir. Bunlardan ilki potansiyel rakiplerin birlikteliği karşısında ihaledeki rekabetçi sürecin bu durumdan olumsuz etkilenmesidir. Diğer bir olası sonuç ise, paralel yayıncılık döneminde fiili olarak hem iletim hem de yayıncılık alanında faaliyet gösterecek olan mevcut yayıncıların, piyasaya ilk girmenin avantajını, ihalede kendi lehlerine kullanma riskidir. Bu durum, yayıncılık ve yayınların iletimi alanında, kaynakların etkin dağılımı bakımından olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına neden olabilecektir.
- 1420 - Bilindiği gibi frekansın kıt kaynak olması nedeniyle yayıncılık alanına girişler için teknolojik bir engelin varlığı mevcuttur. Bir başka deyişle, yayıncılık sınırlı sayıda oyuncunun faaliyet gösterebileceği bir pazar yapısı arz etmektedir. Her ne kadar sayısal yayıncılık alanında faaliyet gösterecek işletmeci sayısı analog yayıncılıktan fazla olsa dahi, bu durum, platform işletmeciliği de göz önüne alındığında, pazara girişler için rekabet edileceği (Kanun'da yer aldığı şekliyle tahsislerin ihale ile yapılacağı) gerçeğini değiştirmemektedir. Bu anlamda, paralel yayın döneminde, mevcut yayıncıların ve dolayısı ile Anten A.Ş.'nin sahip olacağı avantajların, frekansın tahsisi için yapılacak ihalede gerçekleşmesi beklenen rekabetçi süreçleri de iki noktada olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülmektedir. Bunlardan ilki potansiyel rakiplerin birlikteliği karşısında ihaledeki rekabetçi sürecin bu durumdan olumsuz etkilenmesidir. Diğer bir olası sonuç ise, paralel yayıncılık döneminde fiili olarak hem iletim hem de yayıncılık alanında faaliyet gösterecek olan mevcut yayıncıların, piyasaya ilk girmenin avantajını, ihalede kendi lehlerine kullanma riskidir. Bu durum, yayıncılık ve yayınların iletimi alanında, kaynakların etkin dağılımı bakımından olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına neden olabilecektir.
- 1430 Görüldüğü üzere, Anten A.Ş. ortak girişim anlaşması, ortak girişimin faaliyet alanlarında faaliyet gösterebilecek potansiyel rakiplerin bir araya gelerek, bu alanlardaki rekabetin ortadan kaldırılması sonucunu doğurmaktadır. Anlaşmanın

²⁵ Anten A.Ş. ortaklarının potansiyel rakip konumlarına ilişkin olarak aşağıdaki örneklere bakılması faydalı olacaktır:

- Analog yayıncılık bakımından söz konusu hizmetler genellikle yayıncıların kendileri tarafından yerine getirilmektedir.
- Anten A.Ş. ortaklığı altında bu faaliyet alanlarına talip olunması (bu faaliyetlerin yerine getirilmesi), ortaklığı meydana getiren teşebbüslerden birden fazlasının da, bu oluşum dışında söz konusu faaliyet alanlarına talip olabileceğini (bu faaliyetleri yerine getirilebileceğini) göstermektedir. Örneğin Anten A.Ş. ortaklarından TRT'nin bu konulardaki çalışmaları bilinmektedir.
- Halihazırda Digitürk örneğinde Çukurova Grubu, D-Smart örneğinde Doğan Grubu'nun yayıncılık faaliyetleri dışında platform işletmeciliği yaptıkları bilinmektedir.

hayata geçmesi, söz konusu faaliyetlerin alıcısı durumundaki yayıncılar ile tüketicilerin rekabetin getirdiği avantajlardan mahrum kalmasına neden olacaktır. (Ayrıca, söz konusu frekansların rekabetçi bir piyasada fiyatlandırılmasının engellenmesi nedeniyle kamu zararının da ortaya çıkabileceği görülmektedir.) Bu çerçevede anlaşmanın amaç/etki bakımından Kanun'un 4. maddesine aykırı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

I.4. Ortak Girişim Anlaşmasının 4054 sayılı Kanun'un 5. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

1440

Bilindiği gibi, üst pazarlarda rekabet halinde olan teşebbüslerin altyapı maliyetinin yüksek olması gibi nedenler ile zaman zaman alt pazarlarda altyapı/tesis paylaşımı konusunda bazı işbirliği anlaşmaları yaptıkları görülmektedir. Ekonomik açıdan fayda sağlayabilecek söz konusu anlaşmalara rekabet kurallarını ihlal etmedikleri sürece menfi tespit ya da rekabet kurallarını ihlal etmemekle birlikte bazı koşulların mevcudiyeti halinde muafiyet verilebilmesi mümkündür.

1450

Rakiplerin bir araya gelmesini sağlayan söz konusu anlaşmalar birçok düzeyde gerçekleştirilebileceği gibi (hem faaliyetler hem de anlaşmanın tarafları bakımından), anlaşma hükümlerinin işbirliği/anti-rekabetçi hükümlerinin dereceleri de farklılaşabilmektedir. Bu anlamda anlaşmanın anti-rekabetçi etkisinin derecesi; anlaşmanın, tarafların üst pazara ilişkin faaliyetlerindeki bağımsızlıklarına etkisi, paylaşım/ortaklığa konu altyapı unsurlarının ve söz konusu unsurların yer aldığı pazardaki rekabetçi yapının niteliği ile söz konusu unsurların ayrıştırılabilir olup olmaması gibi konuların değerlendirilmesi ile ölçülebilecektir.

1460

Bilindiği gibi 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde, belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmaların, uyumlu eylemlerin ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtildikten sonra, Kanun'un 5. maddesinde;

- a) Malların üretim ve dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması,
- b) Tüketicinin bundan yarar sağlanması,
- c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

1470

şartlarının tamamının varlığı halinde teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birlikleri kararlarının 4. madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulmasına karar verilebileceği öngörülmüştür.

4054 sayılı Kanun uyarınca, 5. maddede sayılan şartların tamamının varlığı halinde rekabeti kısıtlayıcı uygulamalara 4. madde yasağından muafiyet tanınabilmekte, bu şartlardan herhangi birinin ortadan kalkması halinde ise muafiyet kararları Kanun'un 13. maddesi uyarınca her zaman geri alınabilmektedir.

1480

Bu çerçevede dosya konusu ortak girişim anlaşmasının Kanun'un 5. maddesi açısından yapılan değerlendirmesi; Anten A.Ş. faaliyetlerinin anten taşıyıcı yapısı hizmeti ile anten taşıyıcı yapısı dışında kalan diğer hizmetler (temel altyapı unsurları

olan; iletim, çoklayıcı, verici ve anten hizmetleri) şeklinde iki ana başlık altında yapılacaktır.

4.4.1. Anten Taşıyıcı Yapıları Bakımından Yapılan Değerlendirme

1490 Anten taşıyıcı yapıları; “ *radyo ve televizyon dahil, birden fazla telsiz yayınının belirlenmiş aynı emisyon noktasından yayın yapmasını teminen bir veya birden fazla yayıncı, işletmeci ve/veya kullanıcı tarafından kurulacak olan kule, direk ve benzeri sistem ve tesisi ifade etmektedir*²⁶”.

1500 Bilindiği gibi analog yayıncılıktaki yaygın uygulamada, içerik, iletim, verici ve anten aşamalarının tamamının genellikle yayıncılar tarafından yerine getirildiği görülmektedir. Bu anlamda yayıncılar genellikle birbirlerinden bağımsız (ayrı) olarak bu hizmetlerin tamamını kendi faaliyetleri için yerine getirirlerken, kule ve direklerin kurulum ve işletimini de genellikle kendileri yapmaktadırlar. Daha önce ifade edildiği üzere, analog yayınlarda her bir vericiden tek bir yayın iletilebilirken, karasal sayısal yayınlarda her vericiden 4-6 yayın iletilebilmesi mümkün olmaktadır. Analog yayınlarda tek bir yayının iletimi için gerekli vericinin yerleştirildiği anten taşıyıcı yapısı, sayısal yayıncılıkta 1500 içerisinde yer alan tek bir verici vasıtasıyla dahi 4-6 kanala hizmet verir hale gelecektir. Dolayısıyla karasal sayısal yayıncılığın, analog yayınlara göre verici ve vericilerin yerleştirildiği anten tesislerinin sayısında (bir vericiden dört yayının iletildiği varsayıldığında) azalma sağlayacağı görülmektedir. Bununla birlikte, sayısal yayıncılıkta, frekans kullanacak platform işletmecilerinin aynı anten taşıyıcı yapısını birlikte/ortak kullanmaları yönünde teknik bir zorunluluk bulunmamaktadır²⁷.

1510 Bu anlamda ortak emisyon noktalarına dahi birden fazla anten taşıyıcı yapısının kurulması olanaklıdır²⁸. Bununla birlikte, daha önce de değinildiği üzere, sayısal yayıncılıkta birden fazla vericinin, hatta kapasitesine bağlı olmakla birlikte o emisyon noktasındaki tüm vericilerin aynı anten taşıyıcı yapısı üzerinden yayın yapabilmesi mümkündür.

1520 Dolayısıyla anten taşıyıcı yapıları, sayısal yayıncılıkta, ortak emisyon noktalarında yer alması düşünülen ve içerisinde özellikle verici sistemleri ile anten sistemlerinin konuşlandırılacağı fiziki yapıların (direk, kule, bina vb.) kurulumu ve işletilmesi anlamına gelmektedir²⁹. Verici ve anten hizmet ve işletmeciliği, binanın (anten taşıyıcı yapısının) kurulum ve işletilmesinden farklı bir faaliyet alanı olduğu için, fiziki yapının içerisinde yer alacak olan verici ve anten gibi cihazların tesis sahibi tarafından kurulumu ve işletimi zorunluluğu bulunmadığı için, anten ve verici hizmetlerini vermek/sağlamak isteyen üçüncü kişilerin bina sahibinden fiziki erişim hizmeti satın alması da söz konusu olabilmektedir.

Tüm bu sistemlerin tek bir işletmeci tarafından yerine getirilmesinin birtakım avantajları olduğundan bahsetmek mümkün olsa dahi, bir başka deyişle, her hal ve karda söz konusu fiziki yapı, birden fazla (platform işletmecisi, yayıncı ya da altyapı operatörü)

²⁶ Söz konusu tanım, TK'nın, kamuoyu görüşüne de sunulan, “*Anten ve Ortak Anten Sistem ve Tesislerinin Kurulmasına ve Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik*” Taslağında, “*Ortak anten sistem ve tesisi*” terimine karşılık gelmek üzere kullanılmıştır.

²⁷ Analog yayıncılıkta anten taşıyıcı yapılarının kullanıcısı olan yayıncıların karşılığı olarak sayısal yayıncılıkta yayıncıları değil platform işletmecilerini dikkate almak gerekmektedir.

²⁸ Tarafımıza gönderilen Bildirim Formu'nda yer alan “*Anten A.Ş. kuruluşunda yer almayan TV yayıncısı teşebbüsler dilerlerse kendi verici istasyon yapılarını kurarak faaliyet gösterebilecekleri gibi kurucu ortak olan teşebbüsler kendi vericilerini kurarak kendi yayınlarını yapabileceklerdir.*” ifadesi de bu argümanı destekler niteliktedir.

²⁹ Çoklayıcı (*multiplexer*) cihazlarının da bu yapı içerisinde konuşlandırılması mümkündür.

1530 tarafından ortak olarak kullanılsa/kurulsa dahi, bu durum yapıların içinde/üzerinde konuşlandırılacak verici ve antenlerinde ortaklaşa kullanımı veyahut verici veya anten hizmetinin de tesis sahibi tarafından verilmesini gerekli kılan bir zorunluluk arz etmemektedir. Bu konu esasen düzenlemeler veya düzenlemeler mevcut değil ise piyasa davranışları ile birlikte şekillenebilecek bir konu olmakla birlikte, temel faaliyet alanlarında rekabetçi bir yapılanmanın tesis edildiği (frekansın rekabetçi yöntemlerle platform işletmecilerine tahsisi ve bu anlamda çoklama/platform işletmeciliğinde rekabetin tesis edildiği) durumlarda böyle bir yapılanma mazur görülebilecek iken (böyle bir yapılanmanın olumsuz etkileri ortadan kaldırılabilir iken), temel faaliyet alanlarında rekabetin bulunmadığı durumlarda bu tarz bir yapının anti-rekabetçi etkilerinin ortaya çıkması kaçınılmaz olabilmektedir.

1540 Sayısal yayıncılıkta, anten taşıyıcı yapıları platform işletmecileri/yayıncılar tarafından kurulup işletilebileceği gibi yayıncılık alanında faaliyet göstermeyen üçüncü taraflar da işletilebilir. Bununla birlikte, daha önce de ifade edildiği üzere, verici sayısında ve dolayısıyla anten tesisleri sayısında doğal olarak bir azalma sağlayan sayısal yayıncılık için tüm vericilerin ortak bir tesiste konuşlandırılması için teknik bir zorunluluk bulunmamaktadır. Bir başka deyişle aynı emisyon noktasında birden fazla anten taşıyıcı yapısı kurulması ve işletilmesi mümkündür.

Anten A.Ş. Ana Sözleşmesinin “Amaç ve Konu” başlıklı 3. maddesinin A fıkrasının (a) bendinde aynen;

1550 *“a- Ulusal, bölgesel, yerel yayın lisansı veya geçici izin almış bulunan televizyon kuruluşlarına kendi verici ve yayın teçhizatlarını kurabilecekleri direk veya kule gibi anten taşıyıcı yapıları kurmak, bu anten yapıları ve vericilerin işletilmesi için gerekli olan her türlü altyapı hizmetini (elektrik, su gibi) tedarik etmek veya tedarikine aracı olmak”*

ifadelerine yer verilmektedir. Bu sebeple Anten A.Ş.’nin faaliyet alanlarından bir tanesinin yukarıda bahsedilen şekliyle *“anten taşıyıcı yapılarının kurulması ve işletilmesi”* olarak belirlendiği anlaşılmaktadır.

1560 Anten A.Ş.’nin faaliyet alanlarından bir tanesi olarak anten taşıyıcı yapılarının kurulumu ve işletilmesinin benimsenmesi, esasen Karar’ın *“Ortak Girişim Anlaşmasının 4054 Sayılı Kanun’un 4. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi”* başlıklı bölümünde yer verildiği üzere, Kanun’un 4. maddesini ihlal edici bir niteliği haizdir. Bunları kısaca tekraren; potansiyel rakiplerin bir araya gelmesi, bu alanların piyasalaşmasını önleyecek şekilde fiili bir tekel yaratılması ve bunun sonucunda işletmeciler bakımından talebin yetersiz hale getirilmesi ve oluşturulacak yapının Anten A.Ş. ortaklarının yayıncılık alanındaki rakiplerine bu alanı etkileyecek şekilde girdi temin edileceği bir ortamın yaratılması olarak özetlemek mümkündür.

1570 Bu noktada Anten A.Ş.’nin anten taşıyıcı yapılarının kurulması ve işletilmesi faaliyetinin (anten taşıyıcı yapılarının ortak kurulum ve işletimi), Kanun’un 5. maddesi açısından muafiyet değerlendirmesine tabi tutulması gerekmektedir.

a) Malların üretim ve dağıtım ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması

1580 Anten taşıyıcı yapılarının ortak kullanımının hayata geçmesi, anten tesislerine yönelik olarak yapılan yatırım başta olmak üzere, işletme, bakım-onarım ve güvenlik harcamalarında tasarruf sağlanmasını sağlayacaktır. Anten taşıyıcı yapılarının ortak kullanılması sayesinde anten tesislerinin sayısı ve bu tesislere yönelik olarak yapılan tüm harcamalarda sağlanacak azalma dolayısıyla, kaynakların daha etkin kullanılması mümkün hale gelecektir.

1590 Tüm vericilerin anten taşıyıcı yapılarının ortak kullanımı nedeniyle bir yapıda toplanması, ayrıca yayıncıların kapsama yükümlülüğü bakımından da bir takım faydalar sağlayabilecektir. Anten A.Ş. tarafından tüm Türkiye alanını kapsayacak şekilde oluşturulacak anten taşıyıcı yapıları, mevcut Anten A.Ş. ortağı yayıncılar ve Anten A.Ş.'den hizmet alacak diğer yayıncıların yurt çapındaki izleyicilerin çoğunluğuna (tamamına) çok daha kolaylıkla ulaşabilmesine imkan verebilecektir. Bu durum kapsama alanını arttırmak için yayıncıların, vericilerin yerleştirilmesi bakımından yer aramak/sağlamak veya ikinci bir yapı oluşturulması külfetini ortadan kaldıracaktır.

b) Tüketicinin bundan yarar sağlanması

1600 Analog yayıncılıkta, her yayıncının kendisine ait bir verici istasyonu ve kulesi kurması yerleşim birimlerindeki hakim tepelerin anten tesisleri ile dolmasına sebep olmuştur. Çok sayıda anten direğinin yaşama alanlarında rastgele ve düzensiz yerlere kurulması kentlerin dokusuna zarar vermekte, şehir planlamasını bozmakta ve görüntü kirliliği yaratmaktadır. Bu nedenle söz konusu direk ve vericilerin bir plan dahilinde belirlen emisyon noktalarında Anten A.Ş. benzeri tek bir ortak tesiste toplanması, sürdürülebilir kentleşme bakımından olumlu görülmektedir³⁰.

1610 Bilindiği gibi halihazırda yayın yapmakta olan yayıncılar, anten taşıyıcı yapılarının içerisinde yer alan vericilerini doğrudan nüfusa hitap edecek ve işletme bakımı daha kolay olacak şekilde yerleşim birimlerine yakın noktalara yerleştirmişlerdir. Yayınların daha çok izleyiciye ulaşmasını teminen genellikle yüksek ve hakim tepelerinin tercih edildiği görülmekle beraber, anten taşıyıcı yapılarının yerleşim yerlerinin birçok yerinde konuşlandırıldığı görülmektedir. Bu durum yayıncıların vericilerinin yerleşim birimlerine göre farklı noktalarda ve farklı yönlerde kalmasına dolayısıyla izleyicilerin tek alıcı anten ile tek yönden bütün kanalları birlikte izleyememesine yol açmıştır. Diğer bir ifade ile farklı konumlardaki vericiler, izleyiciler bakımından anten yönlendirme sorunlarının doğmasına sebep olmuştur. Tüm yayıncıların vericilerinin ortak tesis vasıtasıyla bir noktada toplanması, analog yayıncılık bakımından yukarıda yer verilen problemin yayıncılar ve tüketiciler/izleyiciler yararına olacak şekilde ortadan kalkmasına neden olacaktır. Bir başka deyişle, mevcut durumda alıcılarının yönleri sebebiyle kimi yayınları alabilirken kimi yayınları alamayan tüketiciler, anten tesisinin ortak kullanımı sayesinde tek yönden tüm yayınlara ulaşabilme imkanına kavuşacaktır.

³⁰ Telekomünikasyon Kurumu tarafından gönderilen yazıda aynen;“ Anten A.Ş. tarafından birleşme ve devralma bildirim formunda yer alan bilgiler dahilinde yapılan başvuru, verilmesi planlanan hizmetin kapsamı ve özellikle söz konusu hizmetin sunumunun çok sayıda verici istasyonunun yarattığı görüntü kirliliğinin engellenmesi gibi bir sonucu ortaya çıkarabileceği hususu başta olmak üzere, sağlanması muhtemel maliyet düşüklüğü ve verimlilik gibi etkenler dikkate alındığında olumlu değerlendirilmektedir.” ifadeleri yer almaktadır.

1620 Bunlara ek olarak, büyük yerleşim yerlerindeki anten taşıyıcı yapılarının diğerlerine göre işletmecisine ve tüketicilere sağladığı ek imkanlar bulunmaktadır. Bir başka deyişle, büyük yerleşim yerlerindeki anten tesislerinin TV stüdyoları, seyir terası, çalışma ofisleri, fuar alanı, restoran gibi alanlarda da hizmet verebilecek çok amaçlı anıtsal tesisler olarak işletilebilmesi de mümkündür.

Yukarıda yer verilenler dışında, tekrarın önlenmesi bakımından bu bölümde yer verilmemekle birlikte, (a) bendinde sıralanan faydaların dolaylı olarak tüketicilerin faydasına olacağından bahsetmek yanlış olmayacaktır.

c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması

1630 Bilindiği gibi telekomünikasyon sektörüne ilişkin olarak yapılan düzenlemelerde, prensip olarak altyapıların ortak kullanımının desteklendiği görülmektedir. Avrupa Komisyonu'nun "2002/21/EC sayılı Elektronik İletişim Alt Yapıları ve Hizmetlerine İlişkin Genel Düzenleyici Çerçeve Direktifi"nde³¹;

"tesis paylaşımı; şehir planlaması, kamu sağlığı veya çevresel açılardan faydalı olabilir ve gönüllü anlaşmalar temelinde ulusal düzenleyici otoriteler tarafından teşvik edilmelidir"

1640 ifadelerinin yer aldığı görülmektedir. Ülkemizde de benzer şekilde, telekomünikasyon alanında tesis ve altyapı paylaşımının, düzenleyici otoriteler tarafından desteklendiği görülmektedir. TK tarafından yayınlanan "Erişim ve Arabağlantı Yönetmeliği"nde etkin piyasa gücüne sahip olup olmadığına bakılmaksızın tüm işletmeciler için ortak yerleşim ve tesis paylaşımı ile ilgili olarak bazı yükümlülüklerin getirilebileceğine ilişkin birtakım düzenlemeler yapılmıştır³².

2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun 7. maddesinin (k) bendinde,

1650 *"Radyo ve televizyon dahil her türlü yayınların belirlenmiş emisyon noktalarından yapılabilmesini teminen, ortak anten sistem ve tesisleri kurulması ile ilgili usul ve esasları tespit etmek."*

³¹ European Parliament and Council Directive 2002/21/EC of 7 March 2002 on a Common Regulatory Framework for Electronic Communications Networks and Services (Framework Directive) r.23

³² "Ortak yerleşim

MADDE 13 – (1) Kurum, işletmecilere kendi tesislerinde, diğer işletmecilerin ekipmanları için maliyet esaslı bir bedel karşılığında fiziksel ortak yerleşim sağlama yükümlülüğü getirebilir. İşletmecilerin, herhangi bir yerde fiziksel ortak yerleşimin zaruri olmadığını kanıtlamaları hâlinde, Kurum, bu yerlerde söz konusu işletmecileri fiziksel ortak yerleşim yükümlülüğünden muaf tutabilir. Kurum, fiziksel ortak yerleşim yükümlülüğünden muaf tutulan işletmecilere, maliyet esaslı bir bedel karşılığında fiziksel ortak yerleşime eşdeğer ekonomik, teknik ve operasyonel koşullarla farklı bir yöntem kullanarak ortak yerleşim sağlama yükümlülüğü getirebilir.

(2) Kurum, ortak yerleşim tarifelerinin maliyet esaslı belirlenmediğini tespit etmesi hâlinde, maliyetleri, uluslararası uygulamaları ve/veya rayiç bedelleri uygun olduğu ölçüde dikkate alarak ortak yerleşim tarifelerine üst sınır koyabilir.

(3) Fiziksel ortak yerleşimden faydalanan işletmeciler veya temsilcileri, kendi malzemelerine ve ekipmanlarına müdahale etmek üzere söz konusu hizmeti sağlayan işletmecilerin tesislerine girebilir.

Tesis paylaşımı

MADDE 14 – (1) Bir işletmecinin tesislerini kamuya veya üçüncü şahıslara ait bir arazinin üzerine veya altına yerleştirebildiği veya bu tür arazileri kullanabildiği veya kamulaştırma müessesesinden yararlanabildiği hâllerde Kurum, çevrenin korunması, kamu sağlığı ve güvenliği, şehir ve bölge planlaması ve kaynakların verimli kullanılması gereklerini ve 7 nci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen durumları da gözeterek, ilgili işletmeciye söz konusu tesisleri ve/veya araziye makul bir bedel karşılığında diğer işletmecilerle paylaşma yükümlülüğü getirebilir.

(2) Kurum, tesis ve/veya arazi paylaşımı maliyetlerinin taraflar arasında bölüştürülmesinde uygulanacak hüküm ve koşulları içeren düzenlemeler yapabilir."

TK'nın Görevleri arasında sayılmıştır. Bu madde uyarınca hazırlanan ve TK tarafından kamuoyu görüşüne de açılan "Anten ve Ortak Anten Sistem ve Tesislerinin Kurulmasına ve Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Taslağı"nın 4. maddesinde;

1660 "Ortak anten sistem ve tesisi; radyo ve televizyon dahil **birden fazla telsiz yayınının Kurum tarafından onaylanmış veya belirlenmiş aynı emisyon noktasından** yayın yapmasını teminen **bir veya birden fazla yayıncı, işletmeci ve/veya kullanıcı tarafından kurulacak kule, direk ve benzeri sistem ve tesis**"

olarak tanımlanmış, 5. maddede ise;

"Hücresele olmayan sistemlere ait yayınlar, Kurum tarafından hazırlanmış olan ve HYK tarafından onaylanmış Radyo ve Televizyon Frekans Planları'nda belirtilen veya kullanıcılar tarafından etüt ve inceleme yapılarak Kurum'un onayına sunulmuş ve onaylanmış **emisyon noktalarından** yapılır"

1670 ifadelerine yer verilmiştir.

3984 sayılı Kanununun 24. maddesi gereğince frekans bantları ile ilgili çalışma yapma yetkisine sahip TK tarafından 2002 yılında hazırlanan taslak DVB-T frekans planına göre ise, yurt çapında 818 ortak emisyon noktası belirlenmiştir.

TK tarafından Kurumumuza gönderilen Görüş'te konu ile ilgili olarak aynen;

1680 " Kurumumuz tarafından hazırlanan ve henüz taslak aşamasında olan "Anten ve Ortak Anten Sistem ve Tesislerinin Kurulmasına ve Kullanımına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik" e göre her bir emisyon noktasında **bir tane anten kulesi** ve her bir anten kulesinde birden fazla verici kurulabilecektir. Söz konusu vericilerin ortak kullanımını gerektiren teknik ya da hukuki kısıtlamalar/gereçler söz konusunu olmayacaktır. **Aynı kulede olmak kaydı ile teknik imkanlar el verdiği sürece ister aynı verici üzerinden ister ayrı ayrı vericiler üzerinden yayın gerçekleştirilebilecektir.**

1690 Kurumumuz tarafından hazırlanan Taslak "Karasal Sayısal Yayın Planı"na göre VHF/UHF bandının tamamında olmak üzere asgari 11 network oluşturulması hedeflenmiştir. Bu kapsama alanı içinde verici bulunan her emisyon noktasından 11 ve daha fazla sayıdaki frekans kanalından yayın yapılacağı anlamına gelmektedir. **Teknik olarak bu kadar vericinin bir anten kulesinde toplanması mümkündür. Hatta bu sayının üzerindeki TV vericisi konulması, beraberinde radyo ve telekomünikasyon sistemine ilişkin vericilerin de aynı kuleye konulması mümkündür. Teknik veya kule üzerinde kullanılacak alanın yetersizliği vb. nedenlerle aynı noktada ikinci bir kule konulması mümkün olacaktır"**

ifadelerine yer verilmiştir.

1700 Yukarıda yer verilen tespitlerin sonuçlarını aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

- 1- AB ve ülke uygulamalarına bakıldığında, telekomünikasyon sektörü içerisinde yer alan işletmecilerin fiziki altyapıları (temel faaliyet alanındaki rekabetin ortadan kaldırılmadığı hatta rekabete olumlu etkileri olduğu sürece) ortaklaşa

kullanabilecekleri yönünde genel bir kabul ve bu doğrultuda yapılmış düzenlemeler mevcut olduğu görülmektedir.

2- TK tarafından yapılan erişim ve arabağlantı düzenlemelerinde yer alan ifadelerden, benzer kabul ve düzenlemelerin ülkemiz için de geçerli olduğu görülmektedir.

1710 3- Anten taşıyıcı yapılarını doğrudan ilgilendiren düzenlemelerde ortaya çıkan en önemli sonuç, söz konusu yapıların şehirlerin rastgele yerlerine değil, belirlenmiş ortak emisyon noktalarına konuşlandırılma zorunluluğudur.

1720 4- TK tarafından gönderilen Görüş'te, anten taşıyıcı yapılarının yalnızca belirlenmiş emisyon noktalarından değil aynı zamanda söz konusu noktada yer alacak tek bir yapıdan yapılması politikası ön plana çıkmaktadır. Bir başka deyişle, yayınlar ve yayın dışı hizmetlerin tümü için gerekli vericilerin tek bir ortak anten tesisinde konuşlandırılması ve aynı emisyon noktasına ikinci bir kulenin ancak ilk kulede yaşanacak yer veya diğer sorunlar nedeniyle yerleştirilmesinin planlandığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, esasen bu alanlarda yapılması planlanan düzenlemelerde, karasal sayısal yayınların belirlenmiş emisyon noktalarına yerleştirilecek tek bir anten kulesinden gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Benzer bir anlayışının, halihazırda işletilememekle birlikte; 3984 sayılı yasanın Ek-1 maddesinde yer alan;

1730 *"Bu Kanuna göre yayın izni verilen özel radyo ve televizyon kuruluşlarının, kendilerine tahsis edilen TV kanal ve radyo frekansından yapacakları yayınlarını, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunun veya bu amaçla özel yayın kuruluşlarıyla ortak kuracağı şirketin görev ve sorumluluğunda işletilen verici tesislerinden yapmaları asıldır. Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu, verici tesislerinin kurulması, işletilmesi, yenilenmesi ve bu tesislerde değişiklik yapılması sırasında özel yayın kuruluşlarının ihtiyaçlarını da göz önünde tutar."*

ifadelerinde de tekrarlandığı görülmektedir. Hatta yukarıda yer verilen maddeden, TRT'nin her hal ve karda bu konuda bir yükümlülüğü olduğu da anlaşılmaktadır.

1740 Görüldüğü üzere, anten taşıyıcı yapılarının tek elde toplanması sonucunu doğurabilecek olan Anten A.Ş.'nin bu alandaki faaliyetinin rekabet açısından değerlendirilmesinin, yukarıda yer verilen düzenlemelerden bağımsız bir biçimde yapılması olanaklı görülmemektedir.

1750 Daha önce de dile getirildiği üzere, aynı emisyon noktasına birden fazla anten taşıyıcı yapısı kurulması olanaklı olmakla birlikte, yapılması planlanan düzenlemelerde her emisyon noktasında tek bir yapının mevcudiyeti öngörülmektedir. Bu anlamda tüm ülkedeki anten taşıyıcı yapıları tek bir teşebbüs tarafından işletilebileceği gibi (örneğin TRT ya da Anten A.Ş.), her bir tesis farklı teşebbüsler tarafından da kontrol edilebilecektir.

Ancak, farklı emisyon noktalarında yer alan anten tesislerinin, yayınların hanelere ulaştırılması bakımından birbirlerine ikame olamayacakları göz önüne alındığında, her tesisin farklı teşebbüsler tarafından işletilmesinin anten taşıyıcı yapıları işletmeciliği

1760 faaliyeti ile ilgili rekabet üzerinde herhangi bir etki yaratmayacağı görülmektedir. Şöyle ki, her bir emisyon noktasında yer alan anten tesisinin yayınların iletimini gerçekleştirdiği bölgeler farklı olacağı için, her bir emisyon noktasında bir anten tesisinin kurulması durumunda söz konusu tesisin ilgili bölgede yayınların iletilmesi bakımından tek olacağı ve bu sebeple farklı emisyon noktalarındaki farklı anten tesislerinin hizmet verilen alan bakımından birbirlerinin ikamesi olamayacağı görülmektedir. Bu anlamda farklı emisyon noktalarındaki anten taşıyıcı yapı işletmecilerinin rakip konumda olmayacakları görülmektedir. Dolayısıyla, yukarıda yer verilen tespit ve açıklamalar ışığında, ülke çapında kurulacak anten tesislerinin Anten A.Ş. ortaklık yapısı altında işletilmesinin, ilgili piyasada rekabeti engellemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

1770 Bir önceki bölümde anten taşıyıcı yapılarının Anten A.Ş. tarafından kurulup, işletilmesinin ilgili piyasa bakımından rekabeti engelleyici bir durum yaratmayacağı ifadelerine yer verilmiştir. Bu bölümde ise söz konusu yapının, Anten A.Ş. ortaklarının faaliyet göstereceği/gösterdiği diğer alanlardaki rekabete olan etkileri değerlendirilecektir.

1780 Anten A.Ş. tarafından bu faaliyetin gerçekleştirilmesi, ortakların (müşterilerin) esas faaliyet alanı olan yayıncılık ile ilgili herhangi bir ortaklık/ düzenleme/şart/bilgi gerektirmemektedir³³. Anten A.Ş.'nin ortaklarının halihazırda televizyon yayıncılığı pazarında rakip konumlarına rağmen söz konusu teşebbüslerin anten taşıyıcı yapısı faaliyeti bakımından bir araya gelmelerinin, rakipler arasında rekabete duyarlı bilgilerin değişimine de yol açmayacağı düşünülmektedir.

Ayrıca, Anten A.Ş. ortağı olmayıp, platform işletmeciliği faaliyetinde bulunmak isteyen işletmeciler bakımından erişim hizmetinin temin edilebileceği kurulu tesislerin mevcudiyetini, piyasaya girişi hızlandırabilecek bir gelişme olarak da görmek mümkündür³⁴.

Diğer yandan Anten A.Ş. Ana Sözleşmesi'nin 7.5 maddesinde aynen;

1790 *“Hisse miktarına ve oranına bakılmaksızın hissedarlar işbu şirketin hizmetlerinden eşit şartlarda yararlanır, hissedarlara eşit hizmet tarifesi uygulanır. Şirket hissedarı olmayanlara da farklı ama eşit tarife uygulanır.”*

ifadeleri yer almaktadır. Anten A.Ş tarafından Kurumumuza gönderilen Bildirim Formu'nda ise;

“..Anten A.Ş. Ana Sözleşmesi incelendiği ise, Anten A.Ş. hizmetlerinden kurucu ortaklar ve kurucu olmayan TV ve Radyo işletmecisi teşebbüslerin tamamının

³³ Anten A.Ş. tarafından Kurumumuza gönderilen yazıda aynen, “..Anten A.Ş.'nin sunacağı hizmetler kurucu ortakların esas faaliyet alanlarının bir bölümünü değil, zorunlu bir altyapı unsurudur. Dolayısıyla kurucu ortaklar arasında faaliyet alanlarına ilişkin hassas bilgilerin değişimi gibi bir risk bulunmamaktadır...Anten A.Ş. örneğin kurucu ortakların reklam verenlerle olan ilişkilerini bir merkezden yürütmek üzere kurulmuş bir ortak girişim değil, zorunlu bir teknik altyapının kurulması ve işletilmesi için kurulmuş olduğu için, kurucu ortakların esas faaliyetlerini yürüttükleri TV yayıncılığı pazarındaki rekabetçi davranışlarını koordine etme imkanı bulunmamaktadır..” ifadelerine yer verilmektedir.

³⁴ Anten A.Ş. tarafından Kurumumuza gönderilen yazıda; Anten A.Ş.'nin teknik altyapı ve kapasite itibarıyla halihazırdaki gelecekte lisans alacak tüm yayıncılara hizmet vermesinin mümkün olacağı bildirilmiştir.

1800 *tarafsız ve eşit koşullarda faydalanacağı anlaşılmaktadır. (Ana Sözleşmenin 7.5 Maddesinin değiştirilmesine ilişkin olarak Yönetim Kurulu Kararı alınmış olup anılan Karar Metni Bildirim Formu'na ek olarak sunulmuştur. Söz konusu Yönetim Kurulu Kararı'nın imzalı orijinal nüshası elimize ulaşır ulaşmaz Rekabet Kurumu'na gönderilecektir.)”*

ifadelerine yer verilmiştir. Bahse konu Yönetim Kurulu Kararı'nda ise, Ana Sözleşme'nin 7.5 maddesi ile ilgili olarak,

1810 *“Madde 7.5: Hisse miktarına ve oranına bakılmaksızın hissedarlar ve üçüncü kişiler işbu şirketin hizmetlerinden eşit şartlarda yararlanır”*

şeklindeki tadil metninin, bütün ortak ve üyelere sirkülere edilerek görüş ve öneri geliştirilmesine karar verilmiştir. Ancak Kurumumuza henüz değişiklik metninin son haline ilişkin bir bilgi/belge gönderilmemiştir. Bu anlamda Anten A.Ş.'nin anten taşıyıcı yapısı bakımından muafiyet alabilmesi için, Anten A.Ş. Ana Sözleşmesinin fiyatlara ilişkin bölümünün Sözleşme'den çıkartılarak, yukarıda yer verilen tadilatın fiyatlara ilişkin eşitliği de kapsayacak şekilde; *“Anten A.Ş.'nin sahibi olacağı fiziki altyapının makul ve ayrımcılık içermeyecek koşullarda üçüncü tarafların erişimine sunulacağı”* ifadeleri ile teşebbüsün Ana Sözleşmesi'ne derc edilmesi gerekmektedir.

1820 Yukarıda yer verilen değişikliklerin yapılması kaydıyla, Anten A.Ş.'nin, anten taşıyıcı yapı (bina, direk, kule vb) kurulumu ve işletilmesi konularındaki faaliyetleri bakımından Kanun'un 5. maddesine göre süresiz muafiyet alabilmesinde bir sakınca olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

I.4.2. Anten Taşıyıcı Yapıları Dışında Kalan Faaliyetler Bakımından Yapılan Değerlendirme

1830 Bu bölümde, Anten A.Ş.'nin anten taşıyıcı yapı işletmeciliği dışında kalan diğer faaliyet alanlarının 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi açısından değerlendirilmesine yer verilecektir. Karar'ın daha önceki bölümlerinde ifade edildiği üzere, Anten A.Ş., sayısal yayıncılık iletim hizmeti içerisinde yer alan aşamalardan; iletim, çoklayıcılık, verici, anten ve anten taşıyıcı yapı hizmeti faaliyetlerinin tamamını gerçekleştirmek üzere kurulmuş bir oluşum niteliğini haiz olup, esasen sayısal yayıncılık için çok kilit bir rol üstlenecek platform işletmeciliği hizmetini de sunmayı amaçlamaktadır. Bu durum hem Anten A.Ş. Ana Sözleşmesi'nde hem de Anten A.Ş. tarafından Kurumumuza gönderilen metinlerde yer alan ifadelerden açıkça anlaşılmaktadır. Örneğin Anten A.Ş. tarafından Kurumumuza gönderilen yazıda aynen;

1840 *““Anten AŞ'nin Ana sözleşmesinde yer alan “alt yapı hizmet ve işletmeciliği yapmak” ve “bütün Türkiye'yi kapsayacak karasal sayısal yayın şebekesi kurmak” ifadeleri ile sadece ortakları ile sınırlı kalmaksızın, yukarıda da belirtildiği üzere RTÜK'ten yayın lisansı almış bütün yayıncılara Türkiye'nin her köşesinde, içerik sağlama dışında kalan her türlü teknik desteği ve olanakları sağlamak, bu amaçla tüm Türkiye'yi kapsayacak şekilde karasal sayısal yayıncılık zincirinde yer alan “çoklayıcı”, “iletim” “verici” ve “anten” hizmetleri konusunda faaliyet göstermesi amaçlanmaktadır.*

Anten A.Ş.'nin Türkiye coğrafyasının en az 70% sini kapsayacak şekilde DVB-T yayını yapmak amacıyla, ayrılacak frekans sayısına bağlı olmak kaydıyla, önce

1850 *4 multiplex üzerinden 28 TV yayını, devamında da ihtiyaca göre UHF şebekesinde ayrılacak frekanslara bağlı olmak üzere 300 e kadar TV yayını yapmak amacıyla gerekli verici şebekesini gerekli yatırımı yaparak kurmak, işletmek ve bakımını yapmak amacı ile kurulması amaçlanmıştır. Anten A.Ş. bu servise ek olarak DVBT yayınının ilave servisleri olan DVB-H (Cep telefonlarına veya cep TV-avuçiçi- alıcılarına yönelik TV yayını) cihazlara da mobil yayın iletilmesi amacıyla iletim servisi verecek bir şebekeyi işletiyor olacaktır.”*

1860 ifadelerine yer verilmiştir. Görüldüğü üzere, Anten A.Ş.’nin yapılandırılması, sayısal yayıncılık iletim hizmeti ile ilgili tüm altyapı/hizmetlerin tamamını yerine getirecek şekilde tasarlanmıştır. Bir başka deyişle, oluşturulan yapı ile kıt kaynak olan ve yalnızca yayıncılık değil, internet, mobil hizmetler de dahil olmak üzere birçok telekomünikasyon hizmetinin yerine getirilebilmesine de olanak sağlayacak olan frekansın tamamının kullanımına da neden olacak fiili bir durumun hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

Bu anlamda dosya konusu ortak girişim anlaşmasının, Kanun 5. maddesine göre muafiyet alabilmesi için, anlaşma ile tüketici yararı ve ekonomik/teknik olarak ortaya çıkacak faydaların mevcudiyetinin gerekliliği yanında mutlaka;

- 1870
- İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
  - Rekabetin, yukarıda yer verilen faydaların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlandırılmaması

koşulları birlikte sağlanmalıdır.

1880 Daha önce de ifade edildiği üzere, dosya konusu ortak girişim anlaşması, anlaşmanın taraflarının doğrudan hem sayısal yayıncılık iletim hizmeti ile kıt kaynak olan frekansın kullanılacağı yayıncılık ve yayıncılık dışında internet hizmeti gibi diğer alanlardaki konumlarını hem de henüz düzenleme yapılmamış olan bazı alanlardaki piyasa yapılanmasını etkilemektedir. Bir başka deyişle işlem; yayıncılık alanında rekabet halinde olan tarafların bir araya gelerek bu pazar için bir işbirliği yapmaları anlamını taşımaktan ziyade, sayısal yayıncılık iletim hizmeti/platform işletmeciliği gibi alanlardaki altyapı/hizmetlere yönelik temel faaliyet alanlarında işbirliğini (rekabetin kısıtlanması) gündeme getirmektedir.

Bilindiği gibi potansiyel rakipler arasında yapılan bir anlaşmanın pazardaki rekabete olan olumsuz etkileri özellikle;

- 1890
- Anlaşmanın pazar yapısı üzerindeki etkilerine/pazarın yapısının ortaya çıkardığı sonuçlara,
  - Anlaşma taraflarının pazar güçlerine

göre belirlenmektedir. Esasen yukarıda yer verilen iki faktörü birbirinden bağımsız olarak düşünmek oldukça zor olsa da, pazar güçleri düşük teşebbüsleri bir araya getiren işbirliği anlaşmalarının zaman zaman rekabeti arttırdığı veya (ar-ge anlaşmaları gibi) rakiplerin temel faaliyet alanlarındaki rekabeti etkilemeyen işbirliği anlaşmalarının rekabet üzerinde koşullara bağlı olarak olumsuz etki yaratmadığı bilinmektedir.

1900 Bilindiği gibi telekomünikasyon piyasalarının gelişimi temel olarak dört faktöre bağlıdır. Bunları kısaca,

- a. Hizmetler arası rekabet,
- b. Altyapılar arası rekabet,
- c. Altyapıların geliştirilmesi,
- d. Teknolojik gelişme

1910 olarak sıralamak mümkündür. Bu faktörlerin her biri tek tek önem arz etmekle birlikte, esasen tüm bunların ilişkili olduğu tek bir genel ilkenin varlığından bahsedilmesi mümkündür: Altyapılarda ve/veya hizmetlerde yaratılan bir tekel veya rekabetin sınırlanması “*hizmet çeşitliliği, kalite, ucuzluk ve yeniliklerin*” ortaya çıkmasını tek başına engelleyici niteliktedir. Bu nedenle sektörde hem “*kamu eliyle ortaya konacak müdahalelerin belirlenmesinde*” hem de “*teşebbüs davranışlarının değerlendirilmesinde*” bu dört faktöre de eş derecede önem verilmesi gerekmektedir.

1920 Zaman zaman, hem kamu otoriteleri hem de teşebbüslerin, altyapılar arası rekabete nazaran daha hızlı ve kolay bir biçimde elde edilebilecek olan “*hizmet rekabetinin*” bir an önce tesis edilmesi konusunda çok daha istekli oldukları durumlar ile karşılaşmaktadır. Ancak altyapılar üzerinden sunulacak hizmetlerde ulaşılmak istenen rekabetin de, çoğu zaman altyapı rekabetinin sağlanmaması nedeniyle çoğunlukla elde edilemediği de ayrıca bilinmektedir.

Bu anlamda altyapı rekabetinin sağlanamadığı (ve altyapı sahibi teşebbüslerin aynı zamanda üst piyasalarda faaliyet gösterdiği) durumlarda ortaya çıkacak başlıca üç temel sorun bulunmaktadır.

1930 - Altyapı sahibi teşebbüsün (Anten A.Ş. ortaklarının Anten A.Ş. vasıtası ile) altyapıya konu unsurun yer aldığı pazarda sahip olduğu konum ve bu konumun söz konusu piyasa olan etkisi: Altyapı sahibi teşebbüsün, tüm altyapıya sahip olması bir başka deyişle fiili tekel niteliğini haiz olması hiç kuşkusuz bu alandaki rekabetten beklenen faydaların elde edilememesine neden olmaktadır.

1940 - Altyapı sahibi teşebbüsün (Anten A.Ş. ortaklarının Anten A.Ş. vasıtası ile), üst pazarlarda rakipleri karşısında elde ettiği avantajlar: Altyapı sahibinin rakipleri üzerinde sahip olduğu bu etki yalnızca dar anlamda fiyatlara ilişkin olumsuz sonuçlar doğurmamakta, bunun yanı sıra, altyapı sahibine rakiplerin sunacakları hizmetlerin türünü, çeşitliliğini, standartlarını ve hatta kalitesini belirleyebilme olanağı tanımaktadır. Altyapılarda rekabetin sınırlanması, bu altyapıları girdi olarak kullanan tüm birimler üzerinde ciddi etkiler doğurmaktadır. Bu anlamda altyapı rekabetinin tesis edilemediği durumlarda, hizmetlerde rekabetin elde edilebilmesi de oldukça güçleşmektedir.

- Bu durumun aynı zamanda altyapı sahibi operatör üzerinde yarattığı olumsuzluklar: Altyapı işletmecisinin üzerinde rekabetçi bir baskının bulunmayışı, bu işletmeciyi şebekesini genişletme, yenileme gibi faaliyetlerden de alıkoymak, işletmecinin etkin çalışma güdüsünü kısıtlamaktadır.

1950 Platform işletmeciliği de dahil olmak üzere, sayısal yayıncılığın iletimi alanında yaşanacak rekabet için altyapı/hizmet kalitesi ile iletim kapasitesinin en önemli faktörler olduğu dikkate alındığında, bu alanda oluşması beklenen rekabetin esasen altyapı rekabeti olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu anlamda, altyapılardaki rekabetin sınırlandırılması ancak altyapılar arası rekabetin pratik ya da teknik/teknolojik/piyasa

özgü nedenler ile mümkün olmadığı durumlar için mazur görülebilecektir. Yukarıda değinildiği üzere, bu noktada dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta ise, altyapılar arasında sınırlanan rekabetin söz konusu altyapı kullanılarak ortaya konan hizmet rekabetine de olan etkileridir. Bir başka deyişle esasen altyapılar arasında rekabetin tesis edilmediği durumlarda hizmetler arasında veya üst pazarlarda rekabetin sağlanması da oldukça zordur.

1960 Dosya konusu ortak girişim anlaşması ise; alt pazarlarda dahil olmak üzere, hem sayısal yayıncılık iletim pazarındaki altyapı rekabeti ile söz konusu altyapılar kullanılarak sunulacak hizmetlerdeki rekabetin hem de yayıncılık dışında etkilenen diğer pazarlarda görülebilecek rekabetin azaltılması/sınırlandırılması riskini/etkisini taşımaktadır.

Anlaşmanın niteliği itibari ile sonuçlarının piyasaya olan etkileri dışında, anlaşma taraflarının halihazırda analog yayıncılık alanındaki pazar güçleri dikkate alındığında, esasen anlaşmanın ortak girişimin faaliyet göstereceği tüm alanlardaki rekabeti çok ciddi bir biçimde etkileyeceğini (hatta ortadan kaldıracığını) söylemek yanlış olmayacaktır.

1970 Yukarıda, herhangi bir pazarın temel faaliyet alanında gerçekleştirilebilecek rekabet sınırlamalarının, hem altyapı faaliyeti hem de altyapılar üzerinde verilecek hizmetler bakımından etkilerine teorik olarak yer verilmiştir. Bu noktada, söz konusu etkilerin, halihazırda inceleme konusu bakımından da sonuçlarının ortaya konulması gereklilik arz etmektedir. Esasen Karar'ın "*Ortak Girişim Anlaşmasının 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi*" başlıklı bölümünde yer verilen anlaşmanın 4. maddeye aykırı yönlerinin tamamının bu bölüm için de geçerli olduğunu söylemek gerekir. Bir başka deyişle, bu bölümde, söz konusu bölümde ortaya konan Kanun'a aykırılıkların, Kanun'un 5. maddesinde yer alan muafiyet koşullarını taşıyıp taşımadığı

1980 inceleneyecektir. Söz konusu aykırılıkları hatırlanması, değerlendirmeler bakımından faydalı olacaktır:

1. Bilindiği gibi rakipler arasındaki ortak yerleşim/tesis paylaşımı gibi altyapının birlikte kullanımına konu işbirliği anlaşmalarına, rekabet hukuku açısından olumlu yaklaşılabilmesi için belirli koşulların sağlanması gerekmektedir. Herhangi bir piyasadaki işbirliği anlaşmalarının değerlendirilmesinde dikkate alınan konu başlıklarını özetle;

1990 - Anlaşma taraflarının pazar güçleri,
- Anlaşma konusunun bizzat kendisinin bir piyasayı ilgilendirip ilgilendirmediği ve eğer anlaşma konusu piyasalaşabilecek/piyasalaşmış bir faaliyet konusu ise, anlaşmanın bizzat bu pazara olan etkileri,
- Anlaşmanın, diğer (özellikle anlaşma taraflarının rakip oldukları/olacakları) piyasalara olan etkisinin değerlendirilmesi

olarak sıralamak mümkündür.

2000 Anten A.Ş., ulusal televizyon yayıncılığı alanında faaliyet gösteren bütün teşebbüslerin bir araya gelmesi ile oluşturulmuştur. Ulusal televizyon yayınlarının ise karasal vericiler vasıtası ile izleyicilere ulaştırabilmesi için hem gerekli altyapıya hem de kit bir kaynak olan frekansa ihtiyaç bulunmaktadır. Bu anlamda Anten A.Ş. ortaklarının her biri ayrı ayrı televizyon yayıncılığı alanında

2010 faaliyet gösterirken, Anten A.Ş. yayıncılık harici hizmetler dışında, özellikle kendi ortaklarının yapacağı sayısal televizyon yayınlarının izleyiciye ulaştırılmasını da sağlamak üzere gerekli olan altyapıyı/hizmetleri sunmak üzere oluşturulmuştur. Ancak bilindiği gibi, sayısal yayıncılıkta frekansın kullanımı ve dolayısıyla bu anlamda verilecek altyapı hizmetinin niteliği analog yayıncılığa göre farklılaşmaktadır. Bir başka deyişle, televizyon yayıncısı niteliğini haiz rakiplerin bir araya gelerek meydana getirmiş olduğu işbirliği anlaşmasının bizatihi kendisi temel bir faaliyetin (piyasanın) konusunu teşkil etmekte olup, söz konusu anlaşmanın yayıncılık alanı üzerindeki etkileri öncesinde kendi piyasasına olan etkileri bakımından değerlendirilmesi zorunluluk arz etmektedir. Bunun dışında bu alandaki yapılanmanın, anlaşmanın konu edindiği faaliyetler dışında kalan yayıncılık ve yayın dışı alanlara etkisi ise ayrıca ele alınmalıdır.

2020 Dolayısıyla dosya konusu işbirliği anlaşmasının, öncelikle anlaşmanın esas konusunu teşkil eden sayısal yayıncılık iletim hizmeti (özellikle bu hizmetin frekans ile ilişkisi ve platform işletmeciliği dikkate alındığında) alanındaki rekabete olan etkisi bakımından değerlendirilmesi gerekmektedir. Bir başka deyişle söz konusu işbirliği, öncelikle yayıncılık alanına olan etkileri bakımından değil sayısal yayıncılık iletim/platform işletmeciliğine olan etkileri bakımından değerlendirmelidir.

Daha önce de belirtildiği üzere, Anten A.Ş., ulusal televizyon yayıncılığı piyasasında faaliyet gösteren hemen hemen bütün (rakip) teşebbüslerin bir araya gelmesi ile oluşturulmuştur. Bu anlamda söz konusu teşebbüsleri;

2030 - Hem karasal sayısal iletim hizmeti içerisinde yer alacak platform/altyapı işletmecilerinin sunacakları hizmetlerin en büyük alıcısı
- Hem de karasal sayısal iletim hizmeti içerisinde yer alacak temel faaliyet alanlarına yönelik (platform/çokluma işletmeciliği) en büyük potansiyel hizmet sağlayıcı

olarak tanımlamak mümkündür. Bu durumun olası sonuçlarını ise aşağıdaki gibi özetlemek mümkündür:

2040 - Anten A.Ş. tarafları, mevcut durumda, karasal sayısal iletim hizmetini sağlayacak işletmecilerin en büyük alıcısı konumundadır. Bu durumda potansiyel rakiplerin Anten A.Ş. tüzel kişiliği altındaki birlikteliği ayrıca bizatihi kendisinin rekabetçi bir piyasa yapılanma göstermesi gereken karasal sayısal iletim hizmeti/platform işletmeciliği alanlarında yatırım yapmak isteyen olası diğer teşebbüslerin yetersiz bir talep ile karşı karşıya gelmesine neden olacaktır. Bir başka deyişle, Anten A.Ş. tarafları arasında yer almayan bir işletmecinin Anten A.Ş. tarafları haricinde geriye kalan talebin yetersizliği karşısında, bu alanlara yatırım yapması ve söz konusu alanlarda bir piyasalaşmanın ortaya çıkması olanaklı görülmemektedir. (Hatta bazı teşebbüslerin kendi yayıncılık faaliyeti için bu hizmetleri vermek adına piyasaya girmesi dahi, piyasada rekabetin yaşanması sonucunu doğurmayacaktır.) Dolayısı ile Anten A.Ş. gibi bir
2050 yapının mevcudiyeti, bu alanlarda rekabetçi bir piyasa yapılanmasının önündeki en büyük engel olacaktır. Bir başka deyişle Anten A.Ş.'nin sayısal yayıncılık iletim faaliyetlerinin tamamını yapabilecek olması, ayrı

ayrı rekabetçi piyasa yapılanmasının mümkün olduğu alanlarda *fiili bir tekelin* doğması riskini gündeme getirmektedir³⁵.

- 2060 - Anten A.Ş. oluşumu dışında bir teşebbüsün piyasaya girmesi, Anten A.Ş. tarafları haricinde geriye kalan talebin bu piyasaya girmek için yeterli olmaması nedeniyle çok mümkün gözükmezken, bizzat Anten A.Ş. oluşumunun kendisi de birden fazla işletmecinin bu piyasaya girmesi önünde engel teşkil etmektedir. Bilindiği gibi Anten A.Ş.'nin ortakları özellikle ulusal yayıncı sıfatına sahip teşebbüslerdir. Bir başka deyişle, söz konusu ortaklık, kendi ortaklarına da hizmet verecek şekilde sayısal yayıncılık iletim hizmetini (tüm aşamaları ile birlikte) verebilecek potansiyel rakiplerin bir araya gelmesi ile oluşturulmuştur. Anten A.Ş. gibi bir yapının mevcut olmadığı bir durumda, sözü edilen teşebbüslerin (veya ikili, üçlü ortaklıkların) veya yeni yayıncıların bu alana girip yatırım yapmaları en muhtemel senaryo olarak görülmektedir. Bu anlamda özellikle altyapı hizmeti satın alacak yayıncıların ve platform işletmecilerinin ayrıca hizmet sunacağı diğer alıcıların (örneğin tüketicilerin) tercih haklarının kısıtlanması ile rekabetçi bir piyasa yapılanmasından elde edilebilecek tüm faydaların engellenmesi söz konusu olacaktır.

2070 Dolayısı ile Anten A.Ş. tüzel kişiliği altında tesis edilen anlaşma, yukarıda yer verildiği şekilde rakiplerin bir araya gelip, rekabet ettikleri alanlarda etkinlik sağlayabilecek bir işbirliği anlaşması olmaktan ziyade, bizzat kendisi rekabetçi bir piyasa olması gereken bir alanda rekabetin ortadan kaldırılmasına neden olmaktadır. Bu durumun rekabetin zorunlu olandan daha fazla sınırlandırılması anlamına geldiği ise açıktır.

- 2080 2. Bilindiği gibi frekansın kıt kaynak olması nedeniyle yayıncılık alanına girişler için teknolojik bir engel bulunmaktadır. Bir başka deyişle, yayıncılık sınırlı sayıda oyuncunun faaliyet gösterebileceği bir pazar yapısı arz etmektedir. Her ne kadar sayısal yayıncılık alanında faaliyet gösterecek işletmeci sayısı analog yayıncılıktan fazla olsa dahi, bu durum, platform işletmeciliği de göz önüne alındığında, pazara girişler çerçevesinde rekabet edileceği (3984 sayılı Kanun'da yer aldığı şekliyle tahsislerin ihale ile yapılacağı) gerçeğini değiştirmemektedir. Bu anlamda, paralel yayın döneminde, mevcut yayıncıların ve dolayısı ile Anten A.Ş.'nin sahip olacağı avantajların, frekansın tahsisi için yapılacak ihalede gerçekleşmesi beklenen rekabetçi süreçleri de iki noktada olumsuz yönde etkileyebileceği düşünülmektedir. Bunlardan ilki potansiyel rakiplerin birlikteliği karşısında ihaledeki rekabetçi sürecin bu durumdan olumsuz etkilenmesidir. Diğer bir olası sonuç ise, paralel yayıncılık döneminde fiili olarak hem iletim hem de yayıncılık alanında faaliyet gösterecek olan mevcut yayıncıların, piyasaya ilk girmenin avantajını, ihalede kendi lehlerine kullanma

2090

³⁵ Sayısal yayıncılık iletim hizmetinin, tek bir teşebbüs fakat yayıncılardan bağımsız üçüncü taraflarca yerine getirilmesi ile bu tek teşebbüsün Anten A.Ş. olması arasında dahi, bu oluşumun piyasadaki rekabete etkisi bakımından önemli farklılıklar bulunmaktadır. Anten A.Ş. her ne kadar önemli büyüklükteki yayıncıların tamamını bünyesinde barındırorsa da, daha küçük ya da halihazırda ortak olmayan veya potansiyel yayıncılarında Anten A.Ş.'den hizmet satın alması muhtemel görünmektedir. Bu durumda Anten A.Ş.'nin, ortaklarının yayıncılık alanındaki rakiplerine girdi temin etmesi gündeme gelmektedir. Bu durum birçok kötüye kullanmayı gündeme getirebileceği gibi, rekabetin bulunmadığı bu alanların maliyetli bir süreç olsa da ayrıca bu açılardan da düzenlenmesi gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır.

riskidir. Bu durum, yayıncılık ve yayın iletimi alanında, kaynakların etkin dağılımı bakımından olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına neden olabilecektir.

2100 Bu anlamda Anten A.Ş. oluşumunun rekabete olan olumsuz etkileri yalnızca fiili olarak faaliyet gösterilecek/ya da etkilenen pazarlar ile sınırlı kalmayacak, pazar için rekabet sürecini ifade eden frekansların yapılacak ihale ile işletmecilere tahsisi aşamasını dolayısıyla ihaleden beklenen faydaların elde edilmesini de olumsuz yönde etkileyebilecektir.

2110 3. Yukarıda ihale aşaması için ifade edilen olumsuzlukların, esasen frekansların tahsisi için ihale sürecinin yaşanmaması durumunda da bir başka deyişle fiili bir durum yaratılması halinde de ortaya çıkabileceğinden bahsetmek yanlış olmayacaktır. Bu durum, kıt bir kaynak olan frekansın kullanımının rekabetçi bir şekilde teşebbüslere tahsisi yerine mevcut durumun devamını sağlama anlamına gelecek şekilde yapılması, sayısal yayıncılık dahil birçok piyasada rekabetten beklenen faydaların önüne geçilmesi sonucunu ortaya çıkarabilecektir. Frekansların kullanımında mevcut yayıncıların halihazırda sahip oldukları avantajlar, frekansın kullanımının yine rekabetçi bir tahsis yerine, mevcut yayıncıların uhdesine bırakılacak olması nedeniyle paralel dönemde de sayısal yayıncılık için aynen geçerliliğini koruyacaktır. Bir başka deyişle, piyasaya giriş engeli hem sayısal yayıncılık hem de çoklayıcı işletmeciliği faaliyetleri bakımından geçerli olacak ve analog yayıncılık da yaşanan fiili durumun sayısal yayıncılığa aynen aktarılması, paralel yayın döneminde frekansların kullanımını fiilen yerine getirecek olan platform/çoklayıcı işletmecileri (Anten A.Ş.= mevcut ulusal yayıncılar) lehine benzeri bir durumun, tamamen sayısal yayıncılık dönemine geçildiğinde de yaşanma riskini artıracaktır.

2120 4. Karar'ın daha önceki bölümlerinde detaylı olarak açıklandığı üzere, ülkemizde sayısal yayıncılığa geçiş, izleyiciler, yayıncılar ve en genel anlamda tüm toplum bakımından birtakım iyileşme ve yenilikleri beraberinde getirecektir³⁶. Bununla birlikte sayısal yayıncılığın ülkemizde yaratacağı en önemli ekonomik fayda frekans kullanımında yaratacağı etkinlik olacaktır. Bilindiği gibi sayısal teknoloji frekansı analog teknolojiye oranla 4-6 kat daha etkin kullanabilmektedir. Söz konusu etkinlik frekansın kalan bölümlerinin kullanımında yeni fırsatlar yaratmaktadır. Etkin kullanımı dolayısıyla kıt bir kaynak olan frekanslar hem yeni ve/veya daha gelişmiş yayıncılık hizmetlerinde (yüksek tanımlamalı TV vb.) hem de yayıncılık dışı hizmetlerin (internet, mobil uygulamalar vb.) sunumunda kullanılabilir.

2140 Frekansın etkin kullanımı dolayısıyla ortaya çıkacak bu yeni hizmet alanlarının gelişimi, söz konusu hizmetlerin sunulacağı yapı ile doğrudan ilişkilidir. Hane halkları, yayıncılar ve genel olarak tüm toplumun sayısal dönüşümden maksimum faydayı sağlaması sayısal yayınların iletimi aşamalarındaki hizmetlerin fiyat, kalite ve çeşitliliği anlamında yaşanacak yenilik ve ilerlemeler ile elde edilebilecektir. Bu anlamda sayısal yayıncılığın başarısının geliştirilmesi ve artırılması sayısal yayıncılık iletim hizmeti alanındaki etkin rekabetin

³⁶ Örneğin, DVB-T; daha iyi görüntü ve ses kalitesi, mobil alış, etkileşimli TV gibi yeniliklerin yanında, yayınlarla birlikte (alt yazı vb.) ve yayınlardan bağımsız veri iletimine olanak sağlama özelliği sayesinde yaşlı ve özürülü insanların hayatında birtakım kolaylıklar sağlayabilecektir.

sağlanması ile mümkün olabilecektir³⁷. Ancak, daha önce de ifade edildiği üzere Anten A.Ş. ortaklarının toplam pazar payı bakımından televizyon yayıncılığı pazarının hemen hemen tamamını temsil ettiği dikkate alındığında, alternatif işletmecilerin, Anten A.Ş. ortakları dışında yeterli bir taleple karşılaşması mümkün görünmemektedir. Bu durum pazara giriş bakımından fiili bir engel yaratılmasına neden olmaktadır.

2150 Yukarıda yer verilen tespitler/etkiler/sonuçlar birlikte değerlendirildiğinde dosya konusu anlaşmanın, Kanun'un 5. maddesinde yer verilen;

- İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması,
- Rekabetin umulan faydaların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması

2160 koşullarını karşılamadığı çok açık bir biçimde görülmektedir. Buna ek olarak, Anten A.Ş.'nin anten taşıyıcı yapı hizmeti dışında kalan faaliyetleri bakımından, bu oluşumu taraflar açısından zorunlu kılan ya da yukarıda yer verilen olumsuzlukları bertaraf edebilecek pratik (fiili) ya da teknik/teknolojik/piyasaya özgü nedenlerin mevcudiyeti de söz konusu değildir. Dolayısı ile Anten A.Ş.'nin yukarıda yer verilen faaliyetleri yerine getirmesine ilişkin olarak Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde Kanun'un 4. maddesinin uygulamasından muaf tutulması olanaklı görülmemektedir.

Bu anlamda Anten A.Ş. Ortak Girişim Anlaşması/Ana Sözleşmesi'nin;

- Anten A.Ş.'nin mevcut ortaklık yapısı ve
- Halihazırda karasal sayısal yayıncılığın yapılabilmesi için gerekli olan altyapı işletmeciliğine ilişkin temel faaliyet alanlarında (multipleks/platform işletmeciliği) düzenlemelerin mevcut olmaması

koşulları göz önüne alınarak yapılan değerlendirmesinde;

Anten A.Ş.'nin,

- (gerekli düzenlemeler olmaksızın ve
- kıt bir kaynak olan frekansın, analog yayıncılığa benzer şekilde, tahsis edilmeksizin)

2180 Ana Sözleşmesinde yer alan ve kısaca "iletim", "çokluma/platform", "verici" ve "anten" işletmeciliği gibi alanların tümünde faaliyet göstermesinin, fiilen sayısal yayıncılığa geçiş anlamına geleceği ve bu durumun da (hem yayıncılık hem de internet erişim hizmetleri ve mobil uygulamalar gibi yayıncılık dışındaki alanlarda rekabetin getireceği faydalar ve fırsatların elde edilebilmesi için gereklilik arz eden) karasal sayısal platform işletmeciliği de dahil olmak üzere sayısal yayıncılık altyapı hizmetlerinde fiili bir tekelin yaratılması riskini taşıdığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

2190 Yapılan değerlendirmeler, halihazırda sayısal yayıncılığın iletim alanına ilişkin gerekli düzenlemelerin mevcut olmadığı bir durumda, Anten A.Ş. tüzel kişiliğinin oluşumu ile birlikte fiilen sayısal yayıncılığa geçişin sağlanması noktasında düğümlenmektedir. Bir

³⁷ Communication From the Commission To The Council, The European Parliament, The European Economic and Social Committee and The Committee of The Regions On Accelerating The Transition From Analogue To Digital Broadcasting, COM(2005), 204final, p.8

başka deyişle Anten A.Ş. oluşumu altında yerine getirilecek faaliyetler, hangi alanlarda rekabetin yaşanacağını ortaya koyacak olan gerekli düzenlemelerin yokluğunda, otomatik olarak o alanların rekabete kapatılması ve fiilen sayısal yayıncılığın başlaması anlamına gelmektedir. Bu durum ise, söz konusu etkinin ortadan kaldırılabilemesini teminen, Anten A.Ş. Ana Sözleşmesi'nin anten taşıyıcı yapıları dışındaki, fiilen sayısal yayıncılığın başlatılmasına olanak sağlayacak tüm faaliyetlerinin, bu faaliyetlerin tamamının bir katma değer yaratıp yaratmadığından bağımsız olarak, engellenmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

- 2200 Frekans tahsisinin rekabetçi yöntemler ile platform/çoklayıcı işletmecilerine yapıldığı ve böylece platform/çoklayıcı işletmeciliğinde (alanında/piyahasında) rekabetin tesis edildiği (fiilen yaşandığı) durumlarda, Anten A.Ş.'nin (veya benzer başka bir oluşumun) kalan altyapı faaliyetleri bakımından yapılacak değerlendirmesinin daha farklı bir bakış açısı ile ele alınması kaçınılmaz olacaktır. Bu çerçevede, Anten A.Ş. oluşumunun faaliyete geçmesiyle birlikte ortaya çıkacak olan olumsuz tabloyu ortadan kaldıracak ve Anten A.Ş. oluşumuna muafiyet tanınmasına yol açabilecek gelişme (koşul) ise; rekabetçi yöntemlerle frekansların platform/çoklayıcı işletmecilerine tahsisi, rekabetçi yapılanmayı tesise yönelik gerekli düzenlemelerin ilgili düzenleyici kuruluşlar tarafından yapılması ve fiilen platform/çoklayıcı işletmeciliği alanında rekabetçi bir piyasa yapısının ortaya çıkması bir başka deyişle TRT³⁸ hariç birden fazla bağımsız iktisadi varlığın yukarıda yer verilen alanda/piyasada faaliyet göstermesidir. Ancak, frekans tahsisinin (ihalenin) rekabetçi olması ve/veya düzenlemelerin de rekabetçi bir yapıyı öngördüğü hallerde dahi, Anten A.Ş.'nin mevcudiyeti nedeniyle piyasada rekabetin fiilen oluşmaması/yaşanmaması (ihaleye yalnızca Anten A.Ş.'nin katılması ya da frekansları yasal olarak veyahut fiilen yalnızca Anten A.Ş.'nin kullanması gibi) durumu da muafiyetin başlaması/geçerli olabilmesi için gerekli olan koşulun oluşmadığı/yerine getirilmediği anlamına gelecektir. Bu anlamda, rekabetçi bir ihalenin ve gerekli düzenlemelerin yapılması koşulu, bu ihale ve düzenlemelerin ilgili pazarlarda fiilen rekabetçi yapıların oluşması sonucunu da içermektedir. Bu çerçevede, söz konusu koşulun yerine getirilmesi kaydıyla, Anten A.Ş. oluşumuna Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde 5 yıl süre ile bireysel muafiyet tanınmasında bir sakınca olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Anten A.Ş.'nin Ana Sözleşmesi'nin "Amaç ve Konu" başlıklı 3. maddesinde yer alan,

- 2230 "İlgili mevzuat çerçevesinde sahip olduğu anten taşıma yapıları ve teçhizatı vasıtası ile alt yapı ve hizmet işletmeciliği yapmak",

"RTÜK tarafından yayın lisansı veya geçici yayın izni verilen yayıncılara lisanslarında belirtilen nitelikte ve belirlenen bölgede yayın yapmasını sağlayacak hizmet vermek"

"Şirketin hedefi bütün Türkiye'yi kapsayacak bir sayısal karasal yayın şebekesi kurmaktır."

gibi ifadeler ile Anten A.Ş. tarafından gönderilen yazıda yer alan,

³⁸ 3984 sayılı Kanun'un 17. maddesine göre "ulusal kanal ve frekans bandı planlamasındaki kanal ve frekans bantlarının dörtte biri Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumuna tahsis edilir".

2240

“RTÜK’ten yayın lisansı almış bütün yayıncılara Türkiye’nin her köşesinde, içerik sağlama dışında kalan her türlü teknik desteği ve olanakları sağlamak, bu amaçla tüm Türkiye’yi kapsayacak şekilde karasal sayısal yayıncılık zincirinde yer alan çoklayıcı, iletim, verici ve anten hizmetleri konusunda faaliyet göstermesi amaçlanmaktadır.”

ifadelerinin (Anten A.Ş. Ortak Girişim Anlaşması/Ana Sözleşmesi’nin);

- 2250
- Anten A.Ş.’nin mevcut ortaklık yapısı ve
  - Halihazırda karasal sayısal yayıncılığın yapılabilmesi için gerekli olan altyapı işletmeciliğine ilişkin temel faaliyet alanlarında (multipleks/platform işletmeciliği) düzenlemelerin mevcut olmaması

koşulları göz önüne alınarak yapılan değerlendirmesinde;

Anten A.Ş.’nin,

- 2260
- (gerekli düzenlemeler olmaksızın ve
  - kıt bir kaynak olan frekansın, analog yayıncılığa benzer şekilde, tahsis edilmeksizin)

Ana Sözleşmesinde yer alan ve kısaca “iletim”, “çoklama/platform”, “verici” ve “anten” işletmeciliği gibi alanların tümünde faaliyet göstermesinin, filen sayısal yayıncılığa geçiş anlamına geleceği ve bu durumun da (hem yayıncılık hem de internet erişim hizmetleri ve mobil uygulamalar gibi yayıncılık dışındaki alanlarda rekabetin getireceği faydalar ve fırsatların elde edilebilmesi için gereklilik arz eden) karasal sayısal platform işletmeciliği de dahil olmak üzere sayısal yayıncılık altyapı hizmetlerinde fiili bir tekelin yaratılması riskini taşıdığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu çerçevede;

- 2270
- A- Bildirim konusu işlemin (Anten A.Ş. Ortak Girişim Anlaşması/Ana Sözleşmesi) 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi ve bu Kanun’a dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı “Rekabet Kurulu’ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ”in 2. maddesinde sayılan birleşme veya devralma sayılan hallerden birisi olarak değerlendirilemeyeceğine, bu nedenle başvuru konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi kapsamında bir birleşme/devralma işlemi olmadığına; 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı bir işbirliği anlaşması olduğuna,

B- Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi çerçevesinde değerlendirilmesi neticesinde;

2280

1- Anten A.Ş.’nin kısaca “anten taşıyıcı yapılarının kurulum ve işletilmesi” anlamına gelebilecek faaliyetine;

Mevcut Ana Sözleşme’nin “Hisse miktarına ve oranına bakılmaksızın hissedarlar iş bu şirketin hizmetlerinden eşit şartlarda yararlanır, hissedarlara eşit hizmet tarifesi uygulanır. Şirket hissedarı olmayanlara da farklı ama eşit tarife uygulanır” şeklindeki 7.5. maddesinin “Hisse miktarına ve oranına bakılmaksızın hissedarlar ve üçüncü kişiler işbu şirketin hizmetlerinden (Anten A.Ş.’nin sahibi olacağı fiziki altyapının, fiyat başta olmak kaydıyla, makul ve

2290 *ayrımcılık içermeyecek koşullarda üçüncü tarafların erişimine sunulması da dahil olmak üzere) eşit şartlarda yararlanır”* şeklinde tadil edilmesi koşuluyla

Kanun'un 5. maddesi uyarınca süresiz olarak muafiyet tanınmasına,

2300 2- Anten A.Ş.'nin sayısal yayıncılık iletim hizmetini yapabilmek amacıyla anten taşıyıcı yapılarının kurulum ve işletimi dışında kalan hizmetleri ifade eden faaliyetlerine ise karasal sayısal yayıncılığın yapılabilmesi için gerekli olan altyapı işletmeciliğine ilişkin temel faaliyet alanlarında (multipleks/platform işletmeciliği de dahil olmak üzere) rekabetçi yapıyı tesise yönelik gerekli düzenlemelerin ilgili düzenleyici kuruluşlar (RTÜK, Telekomünikasyon Kurumu vb.) tarafından yapılması kaydıyla Kanun'un 5. maddesi uyarınca 5 yıl süre için bireysel muafiyet tanınmasına,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.